सुविचार

ज्येष्ठता म्हणजे वयाची मोजदाद नाही, तर अनुभवातून आलेली समज, संयम आणि दृष्टी आहे, जी पुढच्या पिढीला योग्य दिशा दाखवते आणि समाजाला स्थैर्य देते, म्हणून त्यांचा सन्मान करणे ही जबाबदारी आहे.

दैनिक

राज्य लोकतंत्र

नवी दिशा... नवे विचार...

सुरक्षेच्या कारणास्तव उड्डाण रद्द

मुंबई : राज्याच्या पर्यावरण मंत्री पंकजा मुंडे यांच्या हेलिकॉप्टरमध्ये आज सकाळी उड्डाणपूर्वीच तांत्रिक बिघाड झाल्याची घटना घडली. जिल्हा परिषद निवडणुकीच्या प्रचारासाठी त्या छत्रपती संभाजीनगरहून लातूरकडे रवाना होणार होत्या. मात्र, हेलिकॉप्टर हवेत झेप घेण्यापूर्वीच वैमानिकाला तांत्रिक अडचण जाणवल्याने सुरक्षेच्या कारणास्तव तातडीने उड्डाण रद्द करण्यात आले. सुदैवाने मोठा अनर्थ टळला असून, तातडीने पर्यायी हेलिकॉप्टरची व्यवस्था करण्यात आली.

आरएनआय : MAHMAR/2021/85884 | बुधवार, दि. ०४ फेब्रुवारी, २०२६ | वर्ष - १ | अंक - १३२ | पाने - ४ | पुणे/पिंपरी-चिंचवड

सारांश वृत्त

दिल्लीतील हवेची गुणवत्ता खराबच

नवी दिल्ली : दिल्लीत मंगळवारी कमाल तापमान २२.५ अंश सेल्सिअस नोंदवले गेले कारण दिवसभर शहर दाट धुक्याने वेढले होते, बुधवारीही अशाच परिस्थितीसाठी आयएमडीने पिवळा इशारा जारी केला होता. हवेची गुणवत्ता खराब श्रेणीत राहिली. भारतीय हवामान विभागाने सांगितले की, शहराच्या बेस स्टेशनवर कमाल तापमान सामान्यपेक्षा ०.२ अंशांनी जास्त होते, तर किमान तापमान ९.४ अंश सेल्सिअस होते.

झारखंडमधील माओवाद्याचे आत्मसमर्पण

मरौरकेला (ओडिशा) : झारखंडमधील एका १८ वर्षीय माओवाद्याने मंगळवारी ओडिशा पोलिसांसमोर आत्मसमर्पण केले, असे एका वरिष्ठ अधिकाऱ्याने सांगितले. आत्मसमर्पण केलेल्या माओवाद्याची ओळख उंबलेन होनहागा उर्फ प्रभू अशी झाली, जो सीपीआय (माओवादी) चा स्थानिक गनिमी कावा पथक सदस्य (एलजीएसएम) होता. तो झारखंडमधील पश्चिम सिंहभूम जिल्ह्यातील छोटानगरा पोलीस स्टेशन परिसरातील हलमुली गावचा रहिवासी आहे.

पैशाच्या वादातून दलित व्यक्तीवर हल्ला

मोरेना : मध्य प्रदेशातील मोरेना जिल्ह्यात पैशाच्या वादातून एका दलित पुरूषावर हल्ला करण्यात आला आणि त्याला अश्लील कृत्ये करण्यास भाग पाडण्यासह अपमानित करण्यात आल्याचे पोलिसांनी मंगळवारी सांगितले.

रोहित पवारांना सर्वोच्च न्यायालयाचा दणका

एमसीए निवडणुकांवरील स्थगिती कायम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली: महाराष्ट्र क्रिकेट असोसिएशन (एमसीए)च्या निवडणुकांवर मुंबई उच्च न्यायालयाने दिलेली स्थगिती उठवण्यास सर्वोच्च न्यायालयाने मंगळवारी स्पष्ट नकार दिला. सरन्यायाधीश सूर्यकांत, न्यायमूर्ती जॉयमाल्या बागची आणि न्यायमूर्ती विपुल एम. पंचोली यांच्या खंडपीठाने एमसीएवर तीव्र शब्दांत निरीक्षण नोंदवत, "स्थगिती योग्य आहे. उच्च न्यायालयाने तुम्हाला मोठा घोटाळा करण्यापासून रोखले आहे. आमच्याकडून आणखी टीका करून घेऊ नका," असे नमूद केले.

न्यायालयाने स्पष्ट केले की हे प्रकरण सध्या गुणवत्तेच्या आधारावर मुंबई उच्च न्यायालयात प्रलंबित असून, एमसीएला तिथेच आपली बाजू मांडावी लागेल. त्यामुळे सर्वोच्च न्यायालयाने हस्तक्षेप करण्यास नकार दिला.

६ जानेवारी रोजी मुंबई उच्च न्यायालयाने एमसीए सर्वोच्च परिषदेच्या निवडणुकांना स्थगिती दिली होती. निवडणुकांच्या अगदी आधी, म्हणजे २३ डिसेंबर २०२५ रोजी निवडणूक कार्यक्रम जाहीर होण्याच्या अवघ्या दोन महिने आधी, सर्वसाधारण सभेत सुमारे ४०० नवीन सदस्यांना प्रवेश देण्यात आल्याने कायदेशीरपणा, निष्पक्षता आणि पारदर्शकतेवर गंभीर प्रश्न निर्माण होत असल्याचे उच्च न्यायालयाने नमूद केले होते.

हा अंतरिम आदेश विद्यमान एमसीए अध्यक्ष आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार) गटाचे आमदार रोहित पवार यांच्यासाठी मोठा धक्का मानला जात आहे. माजी क्रिकेटपटू केदार जाधव, लातूर जिल्हा क्रिकेट संघटना, एमसीएचे आजीवन सदस्य अनंत नीळकंठ माटे आणि पुण्यातील सर परशुरामभाऊ महाविद्यालय यांनी दाखल केलेल्या याचिकांवर उच्च न्यायालयाने हा आदेश दिला होता.

याचिकांमध्ये नवीन सदस्य यादीत रोहित पवार यांचे नातेवाईक, तसेच राष्ट्रवादी काँग्रेस (शरदचंद्र पवार) पक्षाशी संबंधित अनेक नेत्यांची नावे कायदेशीर प्रक्रिया न पाळता समाविष्ट करण्यात आल्याचा आरोप करण्यात आला होता. यामुळे "घराणेशाहीला प्रोत्साहन" दिले जात असल्याचा दावाही करण्यात आला.

उच्च न्यायालयाच्या आदेशाविरोधात एमसीएने सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेतली होती. एमसीएतर्फे ज्येष्ठ वकील अभिषेक मनु सिंघवी यांनी स्थगिती आदेश बेकायदेशीर असल्याचा युक्तिवाद केला. मात्र सर्वोच्च न्यायालयाने अपील स्वीकारण्यास नकार देत, प्रकरणावर अंतिम निर्णय उच्च न्यायालयानेच घ्यावा, असे स्पष्ट केले.

लोकसभेत आठ काँग्रेस खासदार निलंबित

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : माजी लष्करप्रमुख एम.एम. नरवणे यांच्या अप्रकाशित 'स्मरणपत्रा'चा उल्लेख करण्यास विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांना परवानगी न दिल्याच्या मुद्द्यावर मंगळवारी लोकसभेत तीव्र गदारोळ झाला. या गोंधळाच्या पार्श्वभूमीवर लोकसभा अध्यक्षांनी आठ काँग्रेस खासदारांना निलंबित केले.

हिबी एडन, सी. किरण कुमार रेड्डी, गुरजीत सिंग औजला, अमरिंदर सिंग राजा वारिंग, माणिकम टागोर, प्रशांत पडोळे आणि डीन कुरियाकोसे यांच्यावर अध्यक्षांकडे कागदपत्रे फेकल्याचा आरोप ठेवण्यात आला असून, त्यानंतर निलंबनाची कारवाई करण्यात आली. सततच्या गोंधळामुळे लोकसभा दिवसभरासाठी तहकूब करण्यात आली. निलंबनाच्या निषेधार्थ राहुल गांधी यांच्या नेतृत्वाखाली काँग्रेस खासदारांनी संसदेबाहेर आंदोलन केले. माजी लष्करप्रमुख नरवणे यांच्या अप्रकाशित स्मरणपत्रात पंतप्रधान नरेंद्र मोदी, केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा आणि संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह यांच्याशी संबंधित काही राजकीयदृष्ट्या संवेदनशील विधाने असल्याचा दावा विरोधकांकडून करण्यात आला आहे. याआधी, राहुल गांधी यांनी नरवणे यांच्या स्मरणपत्राचा उल्लेख असलेल्या एका लेखाची प्रमाणित प्रत सभागृहात दाखवत, चीन-भारत संबंध आणि त्यावर पंतप्रधानांच्या प्रतिक्रियेबाबत विधान करू देण्याची मागणी केली होती. मात्र, टेनेटी यांनी हा मुद्दा तपासून पाहण्याचे आश्वासन देत त्यावेळी चर्चा थांबवली.

पुण्यासह बीडचे पालकत्व सुनेत्रा पवार यांच्याकडे

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : महाराष्ट्राच्या उपमुख्यमंत्री सुनेत्रा पवार यांच्याकडे पुणे आणि बीड या दोन महत्त्वाच्या जिल्ह्यांचे पालकमंत्रीपद सोपवण्यात आले आहे. यापूर्वी ही जबाबदारी अजित पवार यांच्याकडे होती. पुणे हा पवार कुटुंबाचा पारंपरिक राजकीय गड मानला जातो. त्यामुळे सुनेत्रा पवार यांच्याकडे पुण्याचा प्रभार देण्यात आल्याने पक्ष आणि सरकार या दोन्ही पातळ्यांवर त्या अजित पवारांचा राजकीय वारसा पुढे चालवतील, हे स्पष्ट झाले आहे. जिल्ह्यातील विकासकामांपासून ते निधीवाटपापर्यंतचे महत्त्वाचे निर्णय आता त्यांच्या हातात असणार आहेत.

पालकमंत्रीपद हे केवळ प्रशासकीय नसून राजकीयदृष्ट्याही अत्यंत महत्त्वाचे मानले जाते. २००४ ते २०२४ या काळात अजित पवार पुण्याचे पालकमंत्री होते आणि या काळात त्यांनी जिल्ह्यात राष्ट्रवादी काँग्रेसची पकड मजबूत केली. या पार्श्वभूमीवर पुणे आणि बीडसारख्या महत्त्वाच्या जिल्ह्यांचा प्रभार सुनेत्रा पवार यांच्याकडे देणे, पवार कुटुंबाचे राजकीय वर्चस्व टिकवून ठेवण्याच्या दृष्टीने महत्त्वाचा निर्णय मानला जात आहे.

पालकमंत्रीपद महाराष्ट्राच्या प्रशासकीय व्यवस्थेत अत्यंत प्रभावी मानले जाते. प्रशासकीय जबाबदाऱ्यांबरोबरच पालकमंत्री हा जिल्ह्याचा प्रोटोकॉल प्रमुख असतो. पालकमंत्री हा कायदेशीर जिल्हा नियोजन समितीचा अध्यक्ष असतो.

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांचे प्रतिपादन

पुरंदर विमानतळाला विकसित केले जाईल

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी मंगळवारी पुन्हा एकदा स्पष्ट केले की पुरंदर विमानतळ प्रकल्पाचा विकास पुणे शहराच्या वाढत्या गरजा आणि दीर्घकालीन पायाभूत संरचना आवश्यकतांचा विचार करून करण्यात येणार आहे. या बैठकीत त्यांनी प्रकल्पासाठी भूसंपादन निश्चित वेळेत पूर्ण करण्याचे आणि आवश्यक नियोजन त्वरित करण्याचे महत्त्व अधोरेखित केले.

फडणवीस यांच्या असा निर्देश आला की महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ मार्फत विमानतळ प्रकल्पासाठी जमीन मिळवण्याची प्रक्रिया ठराविक कालावधीत पूर्ण केली जावी. यासाठी लक्ष्य असलेल्या सात गावांमध्ये वणपुरी, कुंभारवळण, उदाचीवाडी, एखतपुर, मुंजवाडी, खानवाडी आणि पारगाव येथे भूसंपादन कार्य सुरू आहे आणि त्यासाठी प्रत्येक गावासाठी उपविभागीय अधिकारी व उपसंचालक या प्रक्रियेचे नियमन करत आहेत. मुख्यमंत्री यांनी नगर आणि औद्योगिक विकास संस्था आणि नगरविकास विभागाला त्यांच्या जबाबदाऱ्या स्पष्ट करण्याचे निर्देश दिले, ज्यायोगे प्रकल्पाची अंमलबजावणी सुरळीत होईल. तसेच त्यांनी प्रकल्पासाठी निधी उपलब्धतेचे स्पष्ट नियोजन तयार करण्यास सांगितले आणि याबद्दलचा प्रस्ताव पुढील मंत्रिमंडळ बैठकीत मांडण्याचे आदेश दिले.

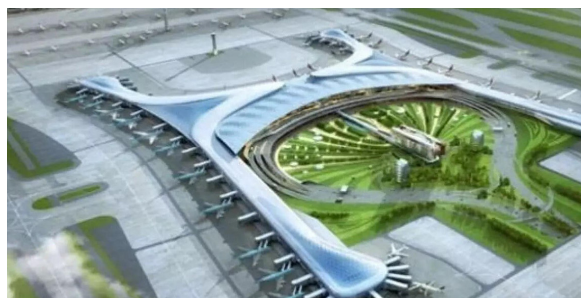

फडणवीस म्हणाले की एकदा विमानतळ विकसित झाल्यानंतर त्याच्या भोवतालचा परिसर डेव्हलपमेंट झोन म्हणून विकसित होईल, जे औद्योगिक, लॉजिस्टिक आणि नागरिक सुविधांसाठी एक मोठे केंद्र बनेल. महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी, जी राज्यातील विमानतळांच्या विकासासाठी जबाबदार आहे, तिला अधिक मजबूत करून सर्व प्रगतिशील विमानतळे याच संस्थेकडे वळवावीत, असा प्रस्तावही त्यांनी मांडला. प्रकल्पासाठी सुमारे १,२१६ हेक्टर जमिनीचा संयुक्त मोजमाप कार्य चालू आहे आणि यावर रिपोर्ट शासनाला सादर करण्यास अधिकारी तयार आहेत. भूमि संपादन प्रक्रियेत सुमारे ३,२०० हून अधिक शेतकऱ्यांनी सहमती दिलेली आहे, आणि जोपर्यंत शेतकऱ्यांशी चर्चा व मोबदला यावर अंतिम निर्णय होत नाही तोपर्यंत प्रक्रिया पुढे जाईल असे प्रशासन सांगितले आहे. प्रकल्पाला सुरुवात करण्याआधी काही प्रश्नही उभे राहिले आहेत. काही ग्रामसभांनी जमीन संपादनाच्या विरोधात ठरावही पारित केले होते आणि शेतकऱ्यांनी उच्च मोबदला आणि पुनर्वसन यासाठी प्रस्ताव मागितले आहेत. प्रशासनाने त्यांच्या प्रश्नांवर चर्चा करण्यासाठी बैठकांचे आयोजन केले आहे.

पुरंदर विमानतळ हा लोहागाव विमानतळाच्या वाढत्या दबावाला उत्तर देण्यासाठी प्रस्तावित आहे आणि भविष्यात पुणे क्षेत्रासाठी एक मोठे नागरी आणि आंतरराष्ट्रीय वाहतूक केंद्र बनण्याची अपेक्षा आहे. यामुळे शहराच्या आर्थिक वाढीस चालना मिळण्यास मदत होईल, असा अंदाज तज्ज्ञांचा आहे.

पुण्याच्या महापौरपदी मंजुषा नागपुरे

भाजपचा पुन्हा महापालिकेवर झेंडा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : पुणे महापालिकेच्या निवडणुकांचे निकाल जाहीर होऊन दोन आठवडे उलटल्यानंतर अखेर शहराला नवा महापौर मिळाला आहे. भारतीय जनता पक्षाने महापौरपदासाठी मंजुषा नागपुरे यांच्या नावावर शिक्कामोर्तब केले आहे. भाजपच्या कोअर कमिटीने सुचवलेल्या नावांपैकी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी नागपुरे यांच्या निवडीला अंतिम मान्यता दिली.

या निवडीमुळे महापौरपदावरून सुरू असलेल्या चर्चांना पूर्णविराम मिळाला असून पुणे महापालिकेवर पुन्हा एकदा भाजपचे वर्चस्व प्रस्थापित

झाले आहे. अनुभवी चेहऱ्याला संधी देतानाच शहरातील भौगोलिक समतोल साधण्याचा प्रयत्न पक्षाने केल्याचेही स्पष्ट झाले आहे.

मंजुषा नागपुरे या पुणे महापालिकेतील अनुभवी नगरसेविका म्हणून ओळखल्या जातात. त्या सलग चौथ्यांदा नगरसेवक म्हणून निवडून आल्या असून यंदाच्या निवडणुकीत त्यांची बिनविरोध निवड झाली होती. त्यांच्या निवडीमुळे सिंहगड रोड परिसराला महापालिकेच्या इतिहासात प्रथमच महापौरपद भूषवण्याचा मान मिळाला आहे. यापूर्वी या पदासाठी वर्षा तापकीर यांचे नाव चर्चेत होते, मात्र प्रशासकीय अनुभव आणि राजकीय समीकरणे लक्षात घेऊन पक्षाने नागपुरे यांची निवड केली.

या निवडणुकीला अजित पवार यांचे 'कनेक्शन' महत्त्वाचे ठरले. भाजप आणि राष्ट्रवादी काँग्रेस यांच्यातील समन्वयानुसार महापौर व उपमहापौर पदाची निवडणूक बिनविरोध करण्याचे ठरले होते. मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि दिवंगत उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांच्यातील चर्चेनंतर राष्ट्रवादी काँग्रेसने उमेदवार न देण्याचा निर्णय घेतला, त्यामुळे नागपुरे यांचा महापौरपदाचा मार्ग मोकळा झाला.

दरम्यान, अजित पवार यांच्या निधनाच्या पार्श्वभूमीवर भाजपने संयमी भूमिका घेतली आहे. महापौर व उपमहापौर निवडीनंतर कोणताही विजयोत्सव साजरा करू नये, फटाके, गुलाल किंवा बॅनरबाजी टाळावी, असे निर्देश पक्षाने दिले आहेत. सभागृह नेते गणेश बिडकर यांनी याबाबत स्पष्ट सूचना केल्या आहेत.

समृद्धी महामार्गावर ट्रॅफिक ब्लॉक

बुलढाणा : हिंदू हृदयसम्राट बाळासाहेब ठाकरे महाराष्ट्र समृद्धी महामार्गावरून प्रवास करणाऱ्या वाहनचालकांसाठी एक महत्त्वाची सूचना आहे. महामार्गावर 'हायवे ट्रॅफिक मॅनेजमेंट सिस्टम' अंतर्गत अत्याधुनिक 'गॅन्ट्री' उभारण्याचे काम हाती घेण्यात आले आहे. या कामासाठी ७ फेब्रुवारी ते २३ फेब्रुवारी या कालावधीत वाशिम आणि बुलढाणा जिल्ह्यात टप्प्याटप्प्याने वाहतूक बंद ठेवली जाणार आहे.१११ किलोमीटरच्या टप्प्यात काम महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने दिलेल्या माहितीनुसार, समृद्धी महामार्गावरील किमी १७८.९०० ते २९०.४०० या १११ किलोमीटरच्या अंतरात हे काम चालणार आहे.

मुंबईचा महापौर जवळपास निश्चित?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मुंबई : मुंबई महापालिकेच्या महापौर पदावर कोणाची वर्णी लागणार, याकडे संपूर्ण मुंबईकरांचे लक्ष लागले आहे. यावेळी महापौर पदासाठी खुला-महिला प्रवर्ग जाहीर झाल्याने, खुल्या प्रवर्गातील महिला नगरसेविकाच महापौर होणार, हे निश्चित झाले आहे. त्यामुळे महायुतीत हालचालींना वेग आला आहे.

मुंबई महापालिका निवडणुकीचा निकाल लागून १५ दिवसांहून अधिक कालावधी झाला आहे. महायुतीने स्पष्ट बहुमत मिळवल्याने आता महापौर पदासाठीचा निर्णय अंतिम टप्प्यात आला आहे. निवडणुकीनंतर अनेक महिला नगरसेविकांची नावे चर्चेत होती, मात्र आता ही शर्यत तीन नावांवर येऊन थांबली आहे. सध्या महापौर पदासाठी शितल गंभीर, रितू तावडे आणि राजश्री शिरवाडकर या तीन महिला नगरसेविकांची नावे प्रामुख्याने चर्चेत आहेत. महापौर पदाच्या शर्यतीत शितल गंभीर यांचे नाव सध्या आघाडीवर असल्याची चर्चा राजकीय वर्तुळात सुरू आहे. त्या भाजपच्या मुंबई महिला मोर्चाच्या अध्यक्षा आहेत. शिवाजी पार्क येथील सभेत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी त्यांचा विशेष उल्लेख करत कौतुक केले होते. शितल गंभीर या दुसऱ्यांदा मुंबई महापालिकेवर निवडून आल्या आहेत.

२०१७ आणि २०२४ या दोन्ही निवडणुकांमध्ये त्यांनी भाजपच्या तिकीटावर विजय मिळवला. माहीम-दादर मतदारसंघात ठाकरे गटाच्या वैशाली पाटणकर यांचा त्यांनी अवघ्या १२५ मतांनी पराभव केला. त्या शिवसेनेचे माजी आमदार सुरेश गंभीर यांच्या कन्या आहेत. रितू तावडे या भाजपच्या ज्येष्ठ आणि अनुभवी नगरसेविका मानल्या जातात. २०१२ मध्ये घाटकोपरमधून त्यांनी पहिल्यांदा विजय मिळवला. त्यानंतर सलग तीन निवडणुकांत त्या विजयी ठरल्या आहेत. त्यांनी मुंबई महापालिकेच्या शिक्षण समितीचे अध्यक्षपदही भूषवले आहे. त्यामुळे त्या महापौर पदाच्या मजबूत दावेदार मानल्या जात आहेत. भाजपच्या राजश्री शिरवाडकर या सलग तीन वेळा नगरसेवक म्हणून निवडून आल्या आहेत. २०१२, २०१७ आणि २०२६ या निवडणुकांमध्ये त्यांनी विजय मिळवला आहे. सध्या त्या भाजप मुंबई महिला मोर्चाच्या सरचिटणीस म्हणून कार्यरत आहेत.

पियुष गोयल यांची पहिली अधिकृत प्रतिक्रिया

भारत-अमेरिका व्यापार करार बळकटी देणारा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : अमेरिका आणि भारत यांच्यात झालेल्या व्यापार करारावर केंद्रीय वाणिज्य मंत्री पियुष गोयल यांनी मंगळवारी प्रथमच अधिकृत प्रतिक्रिया दिली. हा करार भारताला आर्थिकदृष्ट्या अधिक मजबूत करणारा असून, अनेक अडथळे आणि महिन्यांच्या वाटाघाटींनंतर झालेला हा करार शेजारील देशांच्या तुलनेत सर्वोत्तम असल्याचा दावा त्यांनी केला.

दरम्यान, केंद्रीय वाणिज्य आणि उद्योग मंत्री पियुष गोयल यांनी मंगळवारी काँग्रेस नेते राहुल गांधी आणि विरोधी पक्षांवर जोरदार टीका केली. भारत-

अमेरिका व्यापार करारावर संसदेत निवेदन देण्याचा सरकारचा प्रयत्न विरोधकांच्या गोंधळामुळे अयशस्वी ठरल्याचा आरोप त्यांनी केला.

गोयल म्हणाले की राहुल गांधींच्या नेतृत्वाखाली काँग्रेस, द्रमुक, तृणमूल काँग्रेस आणि समाजवादी पक्षाच्या खासदारांनी संसदेत असभ्य वर्तन केले, सभापतींच्या खुर्चीपर्यंत जाऊन गोंधळ घातला आणि अध्यक्षांचा अपमान केला.

या परिस्थितीमुळे सरकारला संसदेत न बोलता पत्रकार परिषदेतून माहिती द्यावी लागली, असे त्यांनी सांगितले.

गोयल म्हणाले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली अमेरिकेसोबतचा बहुप्रतिक्षित व्यापार करार पूर्ण झाला असून, याबद्दल संपूर्ण देश त्यांचे अभिनंदन करत आहे. या कराराची घोषणा सोमवारी प्रथम अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प आणि त्यानंतर पंतप्रधान मोदी यांनी सोशल मीडियावर केली होती. दोन्ही नेत्यांनी परस्परांचे आभार मानले.

पंतप्रधान मोदी आणि अध्यक्ष ट्रम्प यांच्यातील दृढ वैयक्तिक संबंधांमुळे भारताला अनुकूल करार साधता आला, असे गोयल यांनी सांगितले. कराराची प्रक्रिया अद्याप अंतिम टप्प्यात असून, ती पूर्ण झाल्यानंतर भारत आणि अमेरिका संयुक्त निवेदन जारी करतील, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

विरोधकांच्या टीकेला प्रत्युत्तर देताना गोयल यांनी सांगितले की अमेरिकेने आधी भारतीय वस्तूंवर शुल्क लादले होते आणि आता ते कमी केले आहे. "यात सरकारचे अपयश कुठे आहे?" असा सवाल त्यांनी उपस्थित केला. हा करार भारताच्या उज्ज्वल भविष्यासाठी महत्त्वाचे पाऊल असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

काँग्रेस नेते राहुल गांधी यांच्यावर टीका करताना गोयल म्हणाले की, ते जनतेची दिशाभूल करत असून भारताच्या प्रगतीशी त्यांना काही देणेघेणे नाही. पंतप्रधानांनी दबावाखाली हा करार स्वीकारल्याचा आरोप त्यांनी फेटाळून लावला आणि हा करार शेतकऱ्यांच्या हिताविरोधात नसल्याचे स्पष्ट केले.

दरम्यान, कराराच्या संपूर्ण अटी अद्याप जाहीर झालेल्या नसल्या तरी ट्रम्प यांनी त्यांच्या सोशल मीडिया प्लॅटफॉर्म 'ट्रुथ सोशल'वर भारत आणि अमेरिका व्यापार करारावर सहमत झाल्याचे म्हटले आहे. या कराराअंतर्गत अमेरिका परस्पर शुल्क २५ टक्क्यांवरून १८ टक्क्यांपर्यंत कमी करणार असून, त्याबदल्यात भारत अमेरिकेकडून सुमारे ५०० अब्ज डॉलर्सची आयात करेल, ज्यामध्ये शेती, तंत्रज्ञान आणि तेल क्षेत्रांचा समावेश आहे.

लाडकी बहीण योजनेला अजित पवारांचे नाव द्या

पंकजा मुंडे यांचे मागणीला समर्थन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : उपमुख्यमंत्री अजित पवार यांचे २८ जानेवारी रोजी विमान अपघातात निधन झाल्यानंतर संपूर्ण महाराष्ट्रात शोककळा पसरली आहे. त्यांच्या निधनानंतर राज्य सरकारच्या महत्वाकांक्षी 'लाडकी बहीण' योजनेला अजितदादा पवार यांचे नाव देण्याची मागणी पुढे येत आहे. राष्ट्रवादी काँग्रेसचे आमदार अमोल मिटकरी यांनी ही मागणी केली आहे.

या मागणीवर प्रतिक्रिया देताना मंत्री पंकजा मुंडे यांनी सांगितले की, योजनेचे नाव बदलण्याबाबतचा निर्णय मुख्यमंत्री घेतील आणि त्या निर्णयाला आमचे समर्थन राहील. लातूर जिल्ह्यातील किनगाव येथे जिल्हा परिषद व पंचायत समिती निवडणुकीच्या प्रचारासाठी आयोजित सभेनंतर त्या माध्यमांशी बोलत होत्या.

आमदार अमोल मिटकरी यांनी सांगितले की, अजित पवार यांच्या संकल्पनेतून सुरू झालेल्या 'लाडकी बहीण' योजनेला 'अजितदादांची लाडकी बहीण' असे नाव देण्यात यावे. अजित पवार यांच्या स्मृती लाडक्या बहिणींच्या मनात कायम जपल्या जाव्यात, या उद्देशाने ही मागणी करण्यात आली असून ही त्यांना दिलेली आदरांजली असल्याचे त्यांनी स्पष्ट केले. ही योजना लाभार्थ्यांपर्यंत प्रभावीपणे पोहोचण्यासाठी आवश्यक असल्यास त्यात सुधारणा कराव्यात, अशीही मागणी त्यांनी केली आहे.

संपादकीय

डिजिटल सत्तेची मर्यादा

डिजिटल प्लॅटफॉर्मच्या सोयींमागे दडलेली सत्ताकेंद्रे अनेकदा अदृश्य राहतात. सर्वोच्च न्यायालयाने मेटा–व्हॉट्सअॅपला दिलेली फटकारणी ही केवळ एका कंपनीपुरती मर्यादित नसून, नागरिकांची गोपनीयता आणि तंत्रज्ञान कंपन्यांची जबाबदारी यांतील नात्याची पुन्हा मांडणी करणारी ठरते.

सर्वोच्च न्यायालयाने मेटा आणि व्हॉट्सअॅपला सुनावलेले खडेबोल हे एका प्रकरणापुरते मर्यादित नाहीत. ते डिजिटल युगात नागरिक, बाजार आणि राज्य यांच्यातील सत्तासंबंध स्पष्ट करणारे आहेत. "भारतीय नियम पाळायचे नसतील, तर देश सोडण्याचा पर्याय खुला आहे," हे विधान जितके थेट आहे, तितकेच ते आजच्या तंत्रज्ञानप्रधान अर्थव्यवस्थेतील वास्तवावर बोट ठेवणारे आहे. मोठ्या तंत्रज्ञान कंपन्या स्वतःला जागतिक असल्याचा दावा करतात; मात्र त्या ज्या देशात काम करतात, तेथील घटनात्मक मूल्यांशी बांधील असतात, ही मूलभूत गोष्ट न्यायालयाने पुन्हा अधोरेखित केली. गोपनीयतेचा अधिकार हा केवळ कायदेशीर संकल्पना राहिलेली नाही; तो नागरिकत्वाच्या गुणवत्तेशी जोडलेला प्रश्न आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने आधीच गोपनीयतेला मूलभूत अधिकाराचा दर्जा दिला आहे. अशा वेळी 'डेटा शेअरिंग' या तांत्रिक शब्दांच्या आड लपून नागरिकांच्या वैयक्तिक माहितीवर एकतर्फी हक्क सांगणे, हे केवळ व्यावसायिक धोरण ठरत नाही, तर अधिकारांचे उल्लंघन ठरते. न्यायालयाने याच मुद्द्यावर बोट ठेवत, तंत्रज्ञान कंपन्यांनी तयार केलेल्या गुंतागुंतीच्या गोपनीयता धोरणांवर तीव्र टिप्पणी केली. या प्रकरणाचे महत्त्व स्पर्धा आयोगाच्या आदेशापुरतेही मर्यादित नाही. व्हॉट्सअॅपने २०२१ मध्ये लागू केलेले गोपनीयता धोरण 'ते घ्या किंवा सोडा' या स्वरूपाचे होते. डिजिटल व्यवहारात ही अट सामान्य मानली जाते. पण सामान्यतेचा स्वीकार म्हणजे न्याय्यतेचा स्वीकार नव्हे. वापरकर्ता हा या व्यवस्थेतील सर्वात कमकुवत घटक असतो. त्याच्यासमोर पर्याय कागदावर असले, तरी प्रत्यक्षात ते प्रभावी नसतात. सर्वोच्च न्यायालयाने विचारलेला "ऑप्ट-आउटचा पर्याय नेमका कुठे आहे?" हा प्रश्न त्यामुळे अत्यंत मूलभूत आणि निर्णायक ठरतो. डिजिटल प्लॅटफॉर्म्सचा युक्तिवाद नेहमीच सोयीभोवती फिरतो. मोफत सेवा, जलद संवाद, जागतिक जोडणी – या सगळ्याच्या बदल्यात डेटा देणे अपरिहार्य असल्याचे सांगितले जाते. मात्र येथे देवाणघेवाण समान पातळीवर होत नाही. वापरकर्त्याला आपल्या डेटाचा नेमका वापर कसा होतो, तो कुणाकडे जातो आणि त्याचे परिणाम काय होतात, याची स्पष्ट कल्पना नसते. ही माहिती जाणीवपूर्वक अस्पष्ट ठेवली जाते, ही न्यायालयाची टिप्पणी केवळ निरीक्षण नाही; ती डिजिटल अर्थव्यवस्थेच्या गाभ्यावरची टीका आहे. या पार्श्वभूमीवर स्पर्धा आयोगाने ठोठावलेला दंड हा केवळ आर्थिक शिक्षा नाही. तो बाजारातील सत्तासंतुलनाचा प्रश्न आहे. जेव्हा एखादी कंपनी आपल्या प्रबळ स्थानाचा वापर करून अटी लादते, तेव्हा स्पर्धा संपते आणि ग्राहकाचे स्वातंत्र्य कमी होते. डेटा हा आजच्या काळातील सर्वात मौल्यवान संसाधन आहे. त्यावर एकाधिकार निर्माण होणे म्हणजे आर्थिकच नव्हे, तर सामाजिक आणि राजकीय परिणामांना आमंत्रण देणे. सर्वोच्च न्यायालयाने इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाला पक्षकार करणे, हे या प्रकरणाचे आणखी एक महत्त्वाचे अंग आहे. गोपनीयतेचा प्रश्न फक्त न्यायालये आणि कंपन्यांपुरता मर्यादित राहू शकत नाही. त्यासाठी स्पष्ट धोरण, प्रभावी नियमन आणि कडक अंमलबजावणी आवश्यक आहे. अन्यथा प्रत्येक प्रकरण न्यायालयात नेऊनच नागरिकांचे अधिकार सुरक्षित करावे लागतील, ही लोकशाहीसाठी धोक्याची बाब ठरेल. या सगळ्यातून एक व्यापक प्रश्न पुढे येतो. डिजिटल भारताची उभारणी करताना आपण नागरिकाला ग्राहक म्हणून पाहतो आहोत की नागरिक म्हणून? ग्राहकाला सेवा मिळते; नागरिकाला अधिकार मिळतात. या दोन भूमिकांतील फरकच या वादाचा केंद्रबिंदू आहे. तंत्रज्ञान कंपन्यांनी भारतीय बाजारातून प्रचंड नफा कमावला आहे. त्या नफ्याच्या बदल्यात भारतीय राज्यघटनेतील मूल्यांचा आदर करणे, ही कोणतीही अवाजवी अपेक्षा नाही. सर्वोच्च न्यायालयाचा येणारा अंतरिम आदेश काय असेल, याकडे सर्वांचे लक्ष आहे. मात्र निकाल काहीही असो, या सुनावणीने एक महत्त्वाचा संदेश दिला आहे. डिजिटल सत्तेला मर्यादा आहेत. बाजार कितीही मोठा असला, तंत्रज्ञान कितीही प्रगत असले, तरी नागरिकांचे मूलभूत अधिकार हे वाटाघाटीचा विषय ठरू शकत नाहीत. हा संदेश केवळ मेटा–व्हॉट्सअॅपसाठी नव्हे, तर भारतात कार्यरत प्रत्येक तंत्रज्ञान कंपनीसाठी आहे. डिजिटल युगातही घटनात्मक मूल्ये केंद्रस्थानी राहतील, हेच या फटकारणीचे खरे महत्त्व आहे.

टैरिफ कमी झाले, प्रश्न मात्र कायम!

» अर्थसंकल्पात एखादी तरतूद असण्याइतकेच तिचे नसणेही अर्थपूर्ण असते. चाबहार बंदरासाठी निधी न ठेवण्याचा निर्णय हा केवळ आर्थिक गणिताचा भाग नसून भारताच्या परराष्ट्र धोरणातील सावधपणा, मर्यादा आणि भू-रणनीतिक द्विधा मनःस्थिती उघड करणारा ठरतो.

जागतिक व्यापारात करार जितके महत्त्वाचे, तितकेच त्यामागील संकेत निर्णायक ठरतात. भारत–अमेरिका टैरिफ कपातीवर व्यक्त झालेला राजकीय आत्मविश्वास आश्वासक असला, तरी या निर्णयाचे आर्थिक, धोरणात्मक आणि दीर्घकालीन परिणाम शांतपणे तपासणे अधिक गरजेचे आहे.

जागतिक व्यापारात आज करार जितके महत्त्वाचे, तितकेच त्यामागचे संकेत अधिक बोलके असतात. भारत–अमेरिका व्यापारसंबंधांबाबत अलीकडे झालेली टैरिफ कपात ही त्याच प्रकारची आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी या घडामोडीनंतर व्यक्त केलेला 'आत्मविश्वास' हा राजकीय संवादाचा भाग असला, तरी या कराराचे अर्थकारण, त्यामागील दबाव आणि भविष्यातील परिणाम यांचे विश्लेषण अधिक आवश्यक ठरते. अमेरिकेने भारतीय वस्तूंवरील काही टैरिफ दर कमी करण्याचा निर्णय घेतला, ही बाब वरवर पाहता दिलासादायक वाटते. गेल्या काही वर्षांत संरक्षणवादी धोरणांचा अवलंब करणाऱ्या अमेरिकेने भारतासारख्या उदयोन्मुख अर्थव्यवस्थांवर वाढीव कर लादले होते. त्याचा फटका भारतीय निर्यातदारांना, विशेषतः अभियांत्रिकी, वस्त्रोद्योग, रसायने आणि कृषी-आधारित उद्योगांना बसला होता. अशा पार्श्वभूमीवर टैरिफ कपात ही स्वागतार्ह असली, तरी ती अंतिम उत्तर नाही. व्यापार करारांचे स्वरूप बहुतेक वेळा 'देणे-घेणे' या तत्त्वावर आधारलेले असते. अमेरिकेने टैरिफ कमी केले म्हणजे भारतानेही काही सवलती दिलेल्या असणार, हा साधा हिशेब आहे. प्रश्न असा की, त्या सवलती कोणत्या? भारताने आपले बाजार अधिक खुले केले का, विशिष्ट अमेरिकी वस्तूंना किंवा सेवांना सुलभ प्रवेश दिला का, की हा निर्णय केवळ राजकीय समीकरणांचा भाग आहे? याबाबत अद्याप स्पष्टता नाही.

पंतप्रधानांनी या पार्श्वभूमीवर 'आत्मविश्वास' आणि 'संयम' यांचा उल्लेख करणारा संदेश दिला. राजकीय नेतृत्वाकडून आशावाद व्यक्त होणे स्वाभाविक आहे. मात्र अर्थकारण हे भावनांवर नव्हे, तर आकडे, अटी आणि अंमलबजावणीवर चालते. टैरिफ कमी झाल्याने काही निर्यातदारांना तात्पुरता दिलासा मिळेल; पण दीर्घकालीन व्यापार संतुलनावर याचा काय परिणाम होईल, हा खरा मुद्दा आहे. भारत आणि अमेरिका यांच्यातील व्यापारसंबंध केवळ आर्थिक नाहीत; ते राजकीय आणि भू-राजकीय संदर्भांनीही भारलेले आहेत. चीनविरोधी समीकरणात भारताची भूमिका, आशियातील सामरिक संतुलन, तंत्रज्ञान आणि संरक्षण क्षेत्रातील सहकार्य या सगळ्यांचा व्यापार धोरणांवर परिणाम होत असतो. त्यामुळे टैरिफ कपात ही केवळ आर्थिक सवलत न राहता, व्यापक रणनीतीचा भाग ठरते. याच ठिकाणी आणखी एक प्रश्न उपस्थित होतो. भारताने गेल्या दशकात 'आत्मनिर्भर भारत'ची भूमिका सातत्याने मांडली आहे. स्थानिक उत्पादन, देशांतर्गत बाजाराचे संरक्षण आणि आयात अवलंबित्व कमी करणे हे या धोरणाचे प्रमुख आधारस्तंभ आहेत. अशा परिस्थितीत बाह्य दबावाखाली किंवा सामरिक गरजांपोटी टैरिफ कमी करणे हे आत्मनिर्भरतेच्या भूमिकेशी कितपत सुसंगत आहे, यावर चर्चा होणे गरजेचे आहे. व्यापार करारांमध्ये पारदर्शकतेचा अभाव ही भारताची जुनी समस्या आहे. करार जाहीर होतात, परंतु त्यातील अटी, कालमर्यादा आणि अंमलबजावणीची चौकट सार्वजनिक चर्चेसाठी उघडी राहत नाही. परिणामी, त्याचे फायदे नेमके कोणाला मिळतात आणि खर्च कोण उचलतो, हे अस्पष्टच राहते. टैरिफ कपातीबाबतही अशीच स्थिती आहे. अमेरिकेसाठी भारत हा मोठा बाजार आहे; भारतासाठी अमेरिका हा महत्त्वाचा निर्यात गंतव्य. दोघांनाही एकमेकांची गरज आहे. त्यामुळे 'आत्मविश्वास' हा केवळ राजकीय घोष न राहता, ठोस धोरणात्मक लाभांत रूपांतरित होतो का, हे पाहणे महत्त्वाचे ठरेल. अन्यथा, अशा घोषणा काही काळासाठी सकारात्मक वातावरण निर्माण करतात, पण मूळ प्रश्न तसेच राहतात. टैरिफ कमी होणे ही प्रक्रिया आहे, उत्तर नव्हे. भारताच्या व्यापार धोरणाची दिशा, स्थानिक उद्योगांचे संरक्षण, रोजगारनिर्मिती आणि दीर्घकालीन आर्थिक स्वायत्तता या निकषांवर या निर्णयाचे मूल्यमापन झाले पाहिजे. आत्मविश्वास आवश्यकच आहे; पण तो जर वास्तवाच्या भक्कम पायावर उभा नसेल, तर तो केवळ शब्दांचा खेळ ठरतो. आणि व्यापाराच्या जागतिक पटावर शब्दांपेक्षा अटीच अधिक निर्णायक ठरतात.

धक्कादायक! पुण्यात 'लाडकी बहीण' योजनेत मोठा डल्ला

चक्क १२०२ पुरुषांनी घेतला लाभ; २.२५ लाख महिलांची पुन्हा पडताळणी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : राज्य सरकारच्या महत्त्वाकांक्षी 'लाडकी बहीण' योजनेत पुणे जिल्ह्यात मोठा गैरप्रकार उघडकीस आला असून, चक्क १२०२ पुरुषांनी या योजनेचा लाभ घेतल्याचे तपासात निष्पन्न झाले आहे. यामध्ये हवेली व पुणे तालुक्यातील ४८७ पुरुष लाभार्थ्यांचा समावेश असल्याने प्रशासनात खळबळ उडाली आहे. या पार्श्वभूमीवर जिल्ह्यातील २ लाख २५ हजार ३६० महिलांची थेट पडताळणी करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

लाडकी बहीण योजनेअंतर्गत पात्र महिलांना दरमहा १,५०० रुपये अनुदान दिले जाते. मात्र, अनेक महिलांनी अर्ज व ई-केवायसी प्रक्रिया पूर्ण करूनही त्यांच्या खात्यात रक्कम जमा न झाल्याच्या तक्रारी समोर आल्या आहेत. ई-केवायसीदरम्यान तांत्रिक अडचणी, कागदपत्रांतील त्रुटी आणि माहिती अद्ययावत न झाल्यामुळे हा गोंधळ निर्माण झाल्याचे सांगण्यात येत आहे.

दरम्यान, काही तक्रारींमध्ये चारचाकी वाहन असलेल्या कुटुंबांतील महिलांना अनुदान मिळत असल्याचे, तर वाहन नसलेल्या, सरकारी नोकरी किंवा पेन्शन नसलेल्या महिलांचे अनुदान थांबवण्यात आल्याचे नमूद करण्यात आले आहे. या तक्रारींची दखल घेत महिला व बाल विकास विभागाने ई-केवायसी व पात्रतेची नव्याने तपासणी करण्याचे आदेश दिले आहेत.

पुणे जिल्ह्यात सुमारे २० लाख लाभार्थी या योजनेअंतर्गत नोंदणीकृत असून, तपासणीदरम्यान काही ठिकाणी पुरुषांच्या नावावर लाभ घेतला जात असल्याचे उघड झाले. त्यामुळे ई-केवायसी पूर्ण केलेल्या लाभार्थ्यांमध्ये पुरुषांचा समावेश आहे का, तसेच बोगस पद्धतीने लाभ घेतला जात आहे का, याची सखोल चौकशी केली जाणार आहे.

सरकारी नोकरदार किंवा पेन्शनधारक कुटुंबातील लाभार्थी अपात्र ठरणार असून, सर्व अटी पूर्ण करणाऱ्या महिलांनाच योजनेचा लाभ दिला जाणार आहे. या प्रक्रियेमुळे पात्र महिलांना न्याय मिळेल, अशी अपेक्षा प्रशासनाने व्यक्त केली आहे.

मद्यपी वाहनचालकांवर पुणे पोलिसांचा कडक बडगा

तिसऱ्यांदा 'ड्रंक अँड ड्राइव्ह'मध्ये पकडल्यास वाहन जप्त

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : मद्यप्राशन करून वाहन चालविणाऱ्यांविरोधात पुणे पोलिसांनी अत्यंत कडक भूमिका घेतली असून, दोन वेळा कारवाई झाल्यानंतर तिसऱ्यांदा मद्यपी अवस्थेत वाहन चालविताना आढळल्यास संबंधिताचे वाहन थेट जप्त केले जाणार आहे. तसेच नियम मोडणाऱ्या मद्यपी वाहनचालकांची छायाचित्रे समाजमाध्यमे व संकेतस्थळांवर प्रसारित करण्यात येणार असल्याचा इशारा पोलिस आयुक्त अमितेशकुमार यांनी दिला आहे.

शिवाजीनगर येथील पोलिस मुख्यालयात रस्ते सुरक्षा मोहिमेअंतर्गत आयोजित समुपदेशन व मार्गदर्शन शिबिरात ते बोलत होते. या शिबिरासाठी मद्यप्राशन करून वाहन चालविल्याप्रकरणी कारवाई झालेल्या तब्बल एक हजार वाहनचालकांना उपस्थित राहण्याचे आदेश देण्यात आले होते. पोलिस आयुक्त अमितेशकुमार म्हणाले, "ड्रंक अँड ड्राइव्हमुळे अपघातांचे प्रमाण वाढत असून, अनेक निष्पापांचे जीव धोक्यात येतात. त्यामुळे दोन वेळा कारवाई झाल्यानंतरही नियम मोडणाऱ्यांवर यापुढे कोणतीही सहानुभूती दाखवली जाणार नाही." याशिवाय नियमभंग करणाऱ्या मद्यपी वाहनचालकांची छायाचित्रे समाजमाध्यमांवर प्रसिद्ध केली जातील. ही छायाचित्रे संबंधितांच्या मित्रपरिवारासह कुटुंबीयांनाही पाठवण्यात येणार असून, भर चौकात पोलिसांच्या शैलीत त्यांचा 'खास सत्कार' करण्यात येईल.

केंद्र सरकारकडून पुणे–पिंपरीसह जिल्ह्याला विकासाची मोठी भेट

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : 'पुणे महानगर ग्रोथ हब'साठी केंद्रीय अर्थसंकल्पात ५ हजार कोटींची तरतूद; गुंतवणूक व रोजगारनिर्मितीला चालना

पुणे : पुणे, पिंपरी-चिंचवडसह संपूर्ण पुणे जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासाला चालना देणारा 'पुणे महानगर ग्रोथ हब' हा महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प केंद्र सरकारने हाती घेतला असून, केंद्रीय अर्थसंकल्पात या प्रकल्पासाठी तब्बल ५ हजार कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे. या निधीमुळे प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीला वेग येणार असून, पुणे परिसरातील आर्थिक विकासाला मोठा बूस्टर मिळणार आहे.

केंद्रीय अर्थसंकल्पात शहरी भागांच्या नियोजित विकासावर विशेष भर देण्यात आला आहे. आर्थिक प्रगतीसोबतच नावीन्यपूर्ण उद्योग, स्टार्टअप्स आणि मोठ्या प्रमाणावर रोजगारनिर्मिती हे या धोरणाचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे. त्याच अनुषंगाने देशभरात सात शहरी आर्थिक विभाग (Urban Economic Zones) विकसित करण्यात येणार असून, त्यामध्ये पुण्याचा समावेश करण्यात आला आहे. 'पुणे महानगर ग्रोथ हब' अंतर्गत उद्योग, आयटी, स्टार्टअप्स, संशोधन संस्था, लॉजिस्टिक्स आणि आधुनिक पायाभूत सुविधा विकसित केल्या जाणार आहेत. पुढील पाच वर्षांच्या कालावधीत टप्प्याटप्प्याने हा निधी उपलब्ध होणार असून, सध्या या प्रकल्पाचा सविस्तर आराखडा तयार करण्याचे काम सुरू आहे.

सरकारी मालमत्तांवर चोरट्यांचा डोळा

पुण्यात ट्रॅफिक सिग्नल बॅटरी चोरीचा पर्दाफाश; ३४ बॅटऱ्या चोरणाऱ्या टोळीला अटक

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : शहरातील प्रमुख चौकांवरील वाहतूक सिग्नल यंत्रणांमधील (ट्रॅफिक कंट्रोल बॉक्स) बॅटऱ्या चोरणाऱ्या चोरट्यांच्या टोळीला पोलिसांनी अटक केली आहे. या टोळीने शहरातील विविध भागांतील तब्बल ३४ बॅटऱ्या चोरल्याचे तपासात निष्पन्न झाले असून, सरकारी मालमत्तेच्या सुरक्षिततेचा गंभीर प्रश्न पुन्हा एकदा ऐरणीवर आला आहे.

पोलिस तपासात उघड झाले की, आरोपी स्वतःला सिग्नल यंत्रणेच्या देखभाल-दुरुस्तीचे काम करणाऱ्या खासगी कंपनीचे कर्मचारी असल्याचे भासवून चोरी करत होते. सिग्नल यंत्रणेला संवेदक

(सेन्सर) बसविण्यात आले असल्याने बॅटरी चोरीनंतर लगेचच ही बाब प्रशासनाच्या निदर्शनास आली आणि पोलिसांनी तातडीने कारवाई करत टोळीला अटक केली. या गुन्ह्यात एका रिक्षाचालकाचाही सहभाग असल्याचे समोर आले आहे.

मेट्रो कामात साहित्य चोरीचे वाढते प्रकार

पुणे व पिंपरी-चिंचवड शहरात मेट्रो मार्गिकेचे काम सुरू असताना सरकारी साहित्य चोरीचे प्रकार सातत्याने घडत आहेत. मेट्रो सिग्नल यंत्रणेसाठी लागणाऱ्या केबल्स, स्थानकातील अंतर्गत कामासाठी वापरण्यात येणारे लोखंडी साहित्य चोरीला गेल्याच्या अनेक घटना समोर आल्या आहेत. आठवड्यापूर्वी शिवाजीनगर–हिंजवडी मेट्रो मार्गिकेसाठी वापरण्यात येणारी केबल बाणेर परिसरातून चोरीला गेल्याची घटना घडली होती.

भंगार व्यावसायिकांशी हातमिळवणी

दूरसंचार विभागाच्या केबल चोरीच्या घटना यापूर्वी कोथरूड परिसरात घडल्या आहेत. सिग्नल बॅटऱ्या, मेट्रो साहित्य, दूरसंचार तारा या चोरीचा थेट त्रास सामान्य नागरिकांना त्वरित जाणवत नसला, तरी ग्रामीण भागात महावितरणच्या रोहित्रांची तोडफोड करून तांब्याच्या तारा व ऑइल चोरण्याच्या घटनांमुळे शेतकऱ्यांना मोठा फटका बसत आहे.

शेतकऱ्यांचे नुकसान, प्रशासनापुढे आव्हान

रोहित्राची तोडफोड झाल्यानंतर वीजपुरवठा खंडित होतो. परिणामी शेतकऱ्यांना पिकांना पाणी देता येत नाही आणि हाता-तोंडाशी आलेले पीक वाया जाण्याची वेळ येते. त्यामुळे सरकारी मालमत्तेच्या चोरीला आळा घालण्यासाठी कडक उपाययोजना, देखरेख यंत्रणा आणि भंगार व्यावसायिकांवर नियंत्रण ठेवण्याची नितांत गरज असल्याचे या घटनांमधून स्पष्ट होत आहे.

भाजपा शहराध्यक्ष शत्रुघ्न काटे यांचा शब्द अखेर खरा ठरला!

पिंपरी-चिंचवड महापौरपदावर भाजपाचाच झेंडा; रवि लांडगे यांची बिनविरोध निवड निश्चित

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पिंपरी-चिंचवड : "पिंपरी-चिंचवड महापालिकेचा महापौर भाजपचाच असेल," असा ठाम विश्वास भाजप शहराध्यक्ष शत्रुघ्न काटे यांनी व्यक्त केला होता आणि अखेर तो प्रत्यक्षात उतरला आहे. भाजपकडून महापौरपदासाठी रवि लांडगे आणि उपमहापौरपदासाठी शर्मिला बाबर यांनी उमेदवारी अर्ज दाखल केल्याने पिंपरी-चिंचवड महापालिकेवर भाजपाचा महापौर निश्चित झाला आहे. विरोधकांकडून उमेदवारी अर्ज दाखल न झाल्याने रवि लांडगे यांची महापौरपदी बिनविरोध निवड निश्चित मानली जात आहे.

महापौर व उपमहापौरपदासाठी अर्ज दाखल करताना भाजपाचे अनेक प्रमुख नेते आणि पदाधिकारी उपस्थित होते. यामध्ये आमदार महेश लांडगे, चिंचवडचे आमदार शंकर जगताप, सत्तारूढ पक्षनेते प्रशांत शितोळे, विधान परिषदेच्या आमदार उमा खापरे, अमित गोरखे, युवा मोर्चा प्रदेशाध्यक्ष अनुप मोरे, प्रदेश कार्यकारिणी सदस्य सदाशिव खाडे, ज्येष्ठ नगरसेविका अनुराधा गोरखे, नगरसेविका नम्रता लोंढे, ज्येष्ठ नगरसेवक राजू मिसाळ, नगरसेवक अभिषेक बारणे, माजी उपमहापौर केशव घोळवे यांच्यासह मोठ्या संख्येने कार्यकर्ते उपस्थित होते.

संघटन मजबूत करणारे नेतृत्व

सुमारे आठ महिन्यांपूर्वी शत्रुघ्न काटे यांनी भाजप शहराध्यक्षपदाची जबाबदारी स्वीकारली. पदभार स्वीकारल्यानंतर त्यांनी शहरातील संघटनात्मक बांधणी मजबूत करण्यावर भर दिला. पक्षाची ध्येय-धोरणे तळागाळापर्यंत पोहोचवण्यासाठी त्यांनी सातत्याने प्रयत्न केले. केंद्र व राज्य सरकारच्या विविध कल्याणकारी योजनांची प्रभावी अंमलबजावणी शहरात करण्यात आली, ज्याचा सकारात्मक परिणाम थेट महापालिका निवडणुकीच्या निकालात दिसून आला.

पुन्हा एकदा 'गिमेकर' ठरले काटे

> "पिंपरी-चिंचवडच्या प्रत्येक नागरिकासाठी विकासाची गाडी थांबणार नाही. महापालिकेतील निर्णय शहराच्या प्रगतीला दिशा देतील. मी महापौरपदासाठी इच्छुक होतो, मात्र संधी न मिळाल्याने नाराज नाही. पक्षाने दिलेली शहराध्यक्षपदाची जबाबदारी सक्षमपणे पार पाडणार आहे. समर्पण भावनेतून काम करणे हीच भाजपाची खरी शिकवण आहे."
>
> — **शत्रुघ्न काटे,** शहराध्यक्ष, भाजपा, पिंपरी-चिंचवड."

महापौरपदासाठी इच्छुक असूनही शहराध्यक्ष शत्रुघ्न काटे यांना संधी मिळाली नाही. २०१७ नंतर महत्त्वाचे पद मिळेल, अशी अपेक्षा असतानाही त्यांना वंचित ठेवण्यात आले होते. विधानसभा निवडणुकीत तिकीट न मिळाल्यानंतर पक्षाने त्यांच्यावर शहराध्यक्षपदाची जबाबदारी सोपवली. मात्र, कोणतीही नाराजी न ठेवता समर्पण भावनेतून काम करत त्यांनी भाजपला महापालिकेत एकहाती सत्ता मिळवून दिली. त्यामुळे राजकीय वर्तुळात ते पुन्हा एकदा "किंगमेकर" ठरल्याची चर्चा आहे.

विकासाचा वेग कायम राहणार

मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या नेतृत्वाखाली आणि प्रदेशाध्यक्ष रविंद्र चव्हाण यांच्या मार्गदर्शनाखाली पिंपरी-चिंचवड शहरात आरोग्य, शिक्षण, क्रीडा, पाणीपुरवठा आणि सेवा क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणावर विकास सुरू आहे. हा विकासाचा वेग कायम ठेवण्याची जबाबदारी महापालिका सभागृह यशस्वीपणे पार पाडेल, असा विश्वास शत्रुघ्न काटे यांनी व्यक्त केला आहे.

दर आठवड्याला समुपदेशन शिबिर

● अशा प्रकारची समुपदेशन शिबिरे दर आठवड्याला घेण्यात येणार असून, भरधाव वेग, एकाच दुचाकीवर तिघांचा प्रवास, विरुद्ध दिशेने वाहन चालविणे अशा गंभीर नियमभंग करणाऱ्यांचे परवाने जप्त करण्यात येणार आहेत. प्रसंगी वाहनेही जप्त केली जातील. समुपदेशन शिबिराला उपस्थित राहणे बंधनकारक असून, त्यानंतरच परवाना परत दिला जाणार आहे.

'युनिव्हर्सिटी टाउनशिप'साठी पुणे ठरू शकते आघाडीवर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पुणे : शिक्षण संस्था, संशोधन संस्था, उद्योग यांचा एकत्रित अधिवास उभारण्याची क्षमता पुण्यात असल्याने केंद्रीय अर्थसंकल्पात प्रस्तावित करण्यात आलेल्या 'युनिव्हर्सिटी टाउनशिप'साठी पुणे दावेदार ठरू शकते. एमआयटी, हार्वर्ड, दुबई नॉलेज सिटी आदी उदाहरणांचे धडे यासाठी उपयोगी पडू शकतात. अर्थात, ते उभारताना केवळ क्रयशक्ती अधिक असलेल्यांसाठी न उभारता, त्यात सर्वसमावेशकता राखली जाईल, याचे भान ठेवण्याची गरज तज्ज्ञांनी अधोरेखित केली.

केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी मांडलेल्या केंद्रीय अर्थसंकल्पात देशात पाच विद्यापीठ वसाहती अर्थात 'युनिव्हर्सिटी टाउनशिप' उभारण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले आहे. उद्योगांच्या परिसरात अशा वसाहती उभारण्यासाठी केंद्र सरकारकडून सहकार्य केले जाणार आहे. त्या अंतर्गत विद्यापीठे, महाविद्यालये, संशोधन संस्था, कौशल्य केंद्र, निवासी संकुलांचा समावेश असेल, अशी कल्पना आहे. पाश्चात्त्य जगतात जसा स्टॅनफर्ड विद्यापीठाचा सिलिकॉन व्हॅलीला फायदा झाला किंवा एमआयटी-हार्वर्ड विद्यापीठाचा बोस्टनला फायदा झाला, त्याच धर्तीवर विद्यापीठ वसाहतींचा शहरांच्या आर्थिक वृद्धीसाठीही फायदा होऊ शकतो.

सन २००४मध्ये विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे (यूजीसी) तत्कालीन अध्यक्ष डॉ. अरुण निगवेकर यांनी शिक्षणाच्या आंतरराष्ट्रीयीकरणासाठी

दैनिक राज्य लोकतंत्र हे पत्र मुद्रक, प्रकाशक मालक सीमा भिमराव मस्के यांनी जगमित्र प्रिंटर्स अॅण्ड सेल्स कॉर्पोरेशन सुमतीनगर, जालना रोड, बीड येथे छापून कार्यालय दैनिक राज्य लोकतंत्र, राजीव गांधी चौक, कॅनाल रोड, बीड, ता.जि. बीड, ४३११२२ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. **संपादक** - सीमा मस्के (मोकाशे) । **कार्यकारी संपादक** - सुभाष विलासराव चौरे या अंकात प्रकाशित झालेल्या मजकुरातील मतांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. न्यायालयीन वाद बीड न्यायकक्षेत. EMAIL- RAJYALOKTANTRA@GMAIL.COM NO.L SB/BEED RNP-206/2024-26

सारांश वृत्त

गिर्यारोहणासाठी आली अन् बेपत्ता झाली

लोणावळा : गिर्यारोहणासाठी लोणावळ्यात आलेल्या नवी मुंबईतील तरुणीचा दुर्दैवी मृत्यू झाला. श्रुती पती (२०, रा. बेलापूर, नवी मुंबई) असे मृत तरुणीचे नाव असून तिचा मृतदेह टायगर पॉईंट परिसरातील सुमारे ४०० फूट खोल दरीत आढळून आला. नागफणी परिसरात गिर्यारोहणासाठी आलेली श्रुती बेपत्ता झाल्यानंतर शोधमोहीम राबवण्यात आली. पोलिस, श्वानपथक, ड्रोन व शिवदुर्ग मित्र संस्थेच्या मदतीने शोध घेण्यात आला. अखेर रविवारी रात्री मृतदेह बाहेर काढण्यात आला. या प्रकरणी अकस्मात मृत्यूची नोंद करण्यात आली आहे.

आरोपीच्या जामिनासाठी २५ हजारांची लाच

बारामती : खुनाच्या गुन्ह्यात अटक झालेल्या तरुणाला जामीन मिळवून देण्यासाठी २५ हजार रुपयांची लाच मागणाऱ्या पोलीस हवालदाराला लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने रंगेहाथ पकडले. रमेश लक्ष्मण नागटिळक (४२, रा. माळेगाव, बारामती) असे अटक करण्यात आलेल्या हवालदाराचे नाव आहे. वडगाव निंबाळकर पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत ही कारवाई झाली. आरोपीविरोधात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पुढील तपास सुरू आहे.

महिलेवर अत्याचार; तिघांविरुद्ध गुन्हा

आंबेगाव : आंबेगाव हादरलं! मुलीला संपवण्याची धमकी देऊन

आंबेगाव : पती व लहान मुलीला जीवे मारण्याची धमकी देत २३ वर्षीय महिलेवर वारंवार अत्याचार केल्याप्रकरणी आंबेगाव पोलिसांनी तिघांविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. गुरु दोडमणी, मयूर आणि दीपक काटकर (सर्व रा. आंबेगाव खुर्द) अशी आरोपींची नावे आहेत. आठ महिन्यांपूर्वी ही घटना घडली. पीडितेच्या तक्रारीनंतर गुन्हा नोंदवण्यात आला असून तिन्ही आरोपी फरार आहेत. सहायक पोलीस निरीक्षक भोजलिंग दोडमिसे तपास करत आहेत.

लोकनेते अजितदादा पवार यांच्या स्मृतीस समर्पित निर्णय; परिसरात भावनिक वातावरण

बारामती दूध संघ व माळेगाव नगरपंचायत प्रशासकीय इमारतीचे नामांतर

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

माळेगाव (ता. बारामती) : बारामती दूध संघ आणि माळेगाव नगरपंचायतीच्या विकासात दिवंगत उपमुख्यमंत्री लोकनेते अजितदादा पवार यांचे योगदान अतुलनीय राहिले आहे. त्यांच्या दूरदृष्टीपूर्ण नेतृत्वामुळे सहकार, पायाभूत सुविधा आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांना बळ मिळाले. त्यांच्या कार्याचा गौरव आणि स्मृती जपण्यासाठी बारामती दूध संघ व माळेगाव नगरपंचायतीच्या प्रशासकीय इमारतीचे नामांतर करण्याचा महत्त्वपूर्ण निर्णय आज घेण्यात आला. या निर्णयामुळे सहकार क्षेत्रात आणि परिसरात भावनिक वातावरण निर्माण झाले.

बारामती दूध संघाच्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत संघाचे नाव बदलून "सहकारमहर्षी अजितदादा पवार सहकारी दूध उत्पादक संघ मर्यादित, बारामती" असे ठेवण्याचा ठराव एकमताने मंजूर करण्यात आला. संघाचे अध्यक्ष संजय रामचंद्र कोकरे आणि उपाध्यक्ष दत्तात्रय सदाशिव वावगे यांनी ही माहिती दिली. या बैठकीस संचालक मंडळाचे सदस्य, व्यवस्थापकीय संचालक डॉ. योगेश राणे, उपमहाव्यवस्थापक (वित्त व लेखा) अमोल चव्हाण यांच्यासह वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते. अजितदादांच्या मार्गदर्शनामुळेच बारामती दूध संघाने राज्यस्तरावर आदर्श निर्माण केला, असे मत अध्यक्ष कोकरे यांनी व्यक्त केले.

दरम्यान, माळेगाव बुद्रुक नगरपंचायतीच्या नव्याने उभारल्या जात असलेल्या प्रशासकीय इमारतीस "लोकनेते अजितदादा पवार प्रशासकीय इमारत, माळेगाव बुद्रुक" असे नाव देण्याचा निर्णय नगरपंचायतीने जाहीर केला. नगराध्यक्ष सुयोग सातपुते आणि उपनगराध्यक्षा वृषाली तावरे यांनी दिवंगत अजितदादांच्या अस्थिकलश पूजनाच्या वेळी ही घोषणा केली. या घोषणेमुळे परिसरात श्रद्धा आणि भावनांचे वातावरण दाटून आले.

यावेळी गटनेते जयदीप तावरे, माजी सरपंच दिपक तावरे, मुख्याधिकारी बालाजी लोंढे यांच्यासह अनेक पदाधिकारी, कार्यकर्ते आणि नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. "अजितदादा अमर रहे" अशा घोषणांनी परिसर दुमदुमून गेला. नागरिकांनी आपल्या लाडक्या नेत्याच्या आठवणींना उजाळा देत भावपूर्ण आदरांजली वाहिली. याशिवाय, माळेगाव सहकारी साखर कारखान्याचेही नामांतर करण्याबाबत संचालक मंडळात चर्चा सुरू असल्याची माहिती संचालक योगेश जगताप यांनी दिली. सहकार क्षेत्रातील अजितदादांचे कार्य, शेतकरी आणि सामान्य नागरिकांसाठी त्यांनी दिलेला आधार कायम स्मरणात राहील, अशी भावना नागरिकांनी व्यक्त केली.

> लोकनेते अजितदादा पवार यांच्या स्मृती जपण्यासाठी उचललेले हे पाऊल सहकार आणि स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या इतिहासात मैलाचा दगड ठरेल, असा विश्वास अशोकराव तावरे यांच्यासह अनेकांनी व्यक्त केला.
>
> —कल्याण पाचांगणे,

बराकीत साठवलेला कांदा सडला

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

- आंबेगाव तालुक्यातील शेतकऱ्यांचे लाखो रुपयांचे नुकसान
- बाजारभाव कोसळले, सडलेल्या कांद्यामुळे दुहेरी फटका; शेतकरी आर्थिक संकटात

पारगाव : आंबेगाव तालुक्यातील कांदा उत्पादक शेतकरी सध्या गंभीर आर्थिक संकटाला सामोरे जात आहेत. मागील हंगामात उत्पादित केलेला कांदा वर्षभर बराकीत साठवून ठेवल्यानंतरही अपेक्षित बाजारभाव न मिळाल्याने शेतकऱ्यांची निराशा वाढली आहे. त्यातच आता बराकीत साठवलेल्या कांद्याला मोठ्या प्रमाणावर सड लागल्याने शेतकऱ्यांचे लाखो रुपयांचे नुकसान झाले आहे.

आंबेगाव तालुक्यात उन्हाळी कांद्याचे उत्पादन मोठ्या प्रमाणावर घेतले जाते. गतवर्षी उत्पादन भरपूर झाले; मात्र त्या वेळी बाजारात कांद्याचे दर अत्यंत कमी होते. दर वाढतील या आशेने अनेक शेतकऱ्यांनी कांदा बराकीत साठवून ठेवला. मात्र वर्षभरात बाजारभाव अपेक्षेप्रमाणे वाढले नाहीत. बदलते हवामान, वाढलेली आर्द्रता आणि योग्य साठवणूक व्यवस्थेचा अभाव यामुळे बराकीतील कांदा सडू लागला आहे. सध्या अनेक ठिकाणी शेतकरी सडलेले कांदे बराकीबाहेर काढताना दिसत आहेत.

कमी दरातही कांदा विक्रीयोग्य नाही

विशेष म्हणजे सध्या बाजारात कांद्याचे दरही अत्यंत कमी असून दहा किलोला अवघे १२० रुपये दर मिळत आहेत. त्यातच कांदे खराब झाल्याने विक्रीयोग्य राहिलेले नाहीत. त्यामुळे शेतकऱ्यांना दुहेरी फटका बसत आहे. उत्पादन खर्च, साठवणूक खर्च आणि मजुरी यांची भरपाई होणे तर दूरच; उलट हातात काहीच उरत नसल्याची परिस्थिती निर्माण झाली आहे, अशी व्यथा शिंगवे (ता. आंबेगाव) येथील कांदा उत्पादक शेतकरी संतोष सहादू वाव्हळ यांनी व्यक्त केली.

तालुक्यात चिंतेचे वातावरण

या परिस्थितीमुळे कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांच्या डोळ्यात पाणी आले असून संपूर्ण तालुक्यात चिंतेचे वातावरण आहे.

धामणीत श्री म्हाळसाकांत खंडोबा यात्रेत नवसाच्या १६० बैलगाड्यांची धाव; बक्षिसाविना पारंपरिक शर्यती

नव्याने सुसज्ज बैलगाडा घाटाचे उद्घाटन

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

धामणी (ता. आंबेगाव) : धामणी येथे श्री म्हाळसाकांत खंडोबा यात्रेच्या निमित्ताने पारंपरिक नवसाच्या बैलगाड्यांच्या शर्यती मोठ्या भक्तिभावात आणि उत्साहात पार पडल्या. यंदाच्या यात्रेत तब्बल १६० नवसाचे बैलगाडे धावले. या शर्यतींना कोणत्याही प्रकारचे आर्थिक बक्षीस नसून, केवळ देवाच्या नवसपूर्तीसाठीच या बैलगाड्यांची धाव घेतली जाते, ही या यात्रेची खास ओळख आहे.

यात्रेनिमित्त उभारण्यात आलेल्या सुसज्ज अशा बैलगाडा घाटाचे उद्घाटन पारगाव साखर कारखाना पोलीस स्टेशनचे प्रभारी पोलीस निरीक्षक नेताजी गंधारे यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी धामणीचे सरपंच अक्षराजे विधाटे, उद्योजक ज्ञानेश्वर विधाटे, रामदास म्हातारबा जाधव, विलास पगारिया, विजय जाधव, शांताराम जाधव, वामन जाधव आदी मान्यवर उपस्थित होते. नवसाच्या बैलगाड्यांच्या या शर्यतींमध्ये पारंपरिक पद्धतीने सजवलेल्या बैलगाड्या, शिस्तबद्ध आयोजन आणि ग्रामस्थांचा उत्स्फूर्त सहभाग पाहायला मिळाला. यात्रेच्या दिवशी पहाटेपासूनच बैलगाडा घाट परिसरात भाविक व कुस्तीप्रेमींची मोठी गर्दी झाली होती. प्रत्येक बैलगाडीची धाव पाहण्यासाठी ग्रामस्थांमध्ये विशेष उत्सुकता होती.

या बैलगाड्यांच्या शर्यतींचे नियोजन व व्यवस्थापन माजी सरपंच सागर जाधव, दिलीप वाघ, शांताराम जाधव, आकाश जाधव, तुषार जाधव, संदीप जाधव, संदीप रोडे, शांताराम दत्तात्रय जाधव, रंगनाथ करंजखेले यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आले. तसेच धामणी, शिरदाळे, पहाडदरा, ज्ञानेश्वर वस्ती येथील ग्रामस्थांनी व्यवस्थापनात मोलाचे सहकार्य केले.

शर्यतीदरम्यान कोणताही अनुचित प्रकार घडू नये, यासाठी आवश्यक खबरदारी घेण्यात आली होती. पोलिस प्रशासन, ग्रामस्थ व आयोजकांच्या समन्वयामुळे हा कार्यक्रम शांततेत व यशस्वीरीत्या पार पडला. श्री म्हाळसाकांत खंडोबा यात्रेतील नवसाच्या बैलगाड्यांच्या शर्यतींनी परंपरा, श्रद्धा आणि ग्रामीण संस्कृतीचे दर्शन घडवत यात्रेचा धार्मिक आणि सांस्कृतिक ठसा अधिक ठळक केला.

खामुंडी गावातील पाझर तलावात मृत सांबर आढळल्याने खळबळ

पाण्याच्या शोधात आलेल्या सांबराचा अपघाती मृत्यू झाल्याचा वनविभागाचा अंदाज

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

आळेफाटा : जुन्नर तालुक्यातील खामुंडी गावच्या हद्दीतील बदगी रोडवरील कोरड्या पाझर तलावात एक सांबर मृत अवस्थेत आढळून आल्याने परिसरात एकच खळबळ उडाली. ही घटना ग्रामस्थांच्या निदर्शनास येताच त्यांनी तात्काळ तत्कालीन वनपाल सुधाकर गिते यांना याबाबत माहिती दिली. माहिती मिळताच ओतूर वन विभागाने त्वरित घटनास्थळी धाव घेत पाहणी केली.

ओतूर वन विभागाचे वनपरिक्षेत्र अधिकारी चैतन्य कांबळे यांच्या मार्गदर्शनाखाली वनपाल सारिका बुट्टे, सचिन मोढवे, वनरक्षक विश्वनाथ बेले, किसन केदार, अमर भुतांबरे, रोहित बोडके, रोशन नवले, धनंजय शिरसाठ आदी अधिकारी व कर्मचारी घटनास्थळी दाखल झाले. त्यांनी संपूर्ण परिसराची पाहणी करून प्राथमिक चौकशी केली.

वनविभागाच्या प्राथमिक अंदाजानुसार, पाण्याच्या शोधात आलेले सांबर शेजारच्या उंच कड्यावरून पाय घसरून खोल आणि सध्या पूर्णतः कोरड्या असलेल्या पाझर तलावात पडले असावे. या अपघातात सांबराचा मृत्यू झाल्याची शक्यता व्यक्त करण्यात आली आहे. विशेष म्हणजे, संबंधित पाझर तलाव सध्या पाण्याविना असून, त्याच परिसरात वनविभागाकडून वन्यप्राण्यांसाठी स्वतंत्र पाणवठ्याची व्यवस्था करण्यात आलेली आहे.

घटनास्थळी आवश्यक पंचनामा करून वनविभागाने मृत सांबरावर नियमानुसार अंत्यसंस्कार केले. या प्रकारामुळे परिसरातील नागरिकांमध्ये हळहळ व्यक्त होत असून, उन्हाळ्याच्या तीव्रतेमुळे जंगल भागात पाणीटंचाई अधिक तीव्र होत असल्याचे पुन्हा एकदा अधोरेखित झाले आहे. यासंदर्भात बोलताना वनपरिक्षेत्र अधिकारी चैतन्य कांबळे यांनी सांगितले की, "उन्हाळ्यामुळे अन्न आणि पाण्याच्या शोधात वन्यप्राणी मानवी वस्तीकडे येत आहेत. भविष्यात अशा घटना टाळण्यासाठी पाझर तलावांचे पुनर्भरण, पाणवठ्यांची संख्या वाढवणे तसेच तात्पुरत्या पाण्याच्या सोयी उपलब्ध करून देण्यासाठी वन विभाग प्रयत्नशील आहे." दरम्यान, जंगल परिसरात वाढणारी पाणीटंचाई आणि त्यामुळे होणारे वन्यप्राण्यांचे अपघात ही चिंतेची बाब ठरत असून, अशा घटनांना आळा घालण्यासाठी वनविभागासह स्थानिक नागरिकांनीही दक्ष राहण्याची गरज व्यक्त केली जात आहे.

धामणीत श्री म्हाळसाकांत खंडोबा यात्रेनिमित्त कुस्त्यांचा जंगी आखाडा

नामवंत पैलवानांची हजेरी, महिला कुस्ती ठरली आकर्षण; निखिल वाघची दमदार कामगिरी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

धामणी (ता. आंबेगाव) : धामणी येथे श्री म्हाळसाकांत खंडोबा यात्रेच्या निमित्ताने पारंपरिक कुस्त्यांचा जंगी आखाडा भरविण्यात आला. या कुस्ती स्पर्धांनी यात्रोत्सवाला विशेष रंगत आणली असून, परिसरातील कुस्तीप्रेमींनी मोठ्या संख्येने उपस्थित राहून आखाड्याचा आनंद घेतला.

या कुस्त्यांच्या आखाड्यात पैलवानांसाठी १०१ रुपयांपासून ते ३,१०१ रुपयांपर्यंत बक्षिसांची आकर्षक व्यवस्था करण्यात आली होती. मावळ, मुळशी, खेड, जुन्नर, शिरूर, पारनेर, भोसरी, रंगमनेर, श्रीगोंदा आदी भागांतील नामवंत व ताकदवान पैलवानांनी या आखाड्यात सहभाग घेतला. प्रत्येक कुस्तीत जोश, ताकद आणि कौशल्याचे प्रभावी प्रदर्शन पाहायला मिळाले. या कुस्ती स्पर्धांमध्ये सुनिल दादा जाधव, भरत तांबे, शरद जाधव आणि संजीव गाढवे यांनी पंच म्हणून जबाबदारी पार पाडली. त्यांच्या न्याय्य आणि काटेकोर निर्णयामुळे आखाड्याची शिस्त अबाधित राहिली.

कार्यक्रमाला विठ्ठल-रुक्मिणी देवस्थान, पंढरपूरचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी राजेंद्र शेळके, धामणीचे सरपंच अक्षय विधाटे, माजी सरपंच सागर जाधव, पंचायत समितीचे माजी सदस्य रविंद्र करंजखेले, तसेच वामन जाधव, रेश्मा बोऱ्हाडे, ज्ञानेश्वर विधाटे, शांताराम जाधव, कैलास वाघ, लक्षण काचोळे, विलास पगारिया, मनोज तांबे, नामदेव वाकचोरे, अमोल गाढवे, सचिन बोऱ्हाडे, तानाजी राजगुडे, देवीदास रणपिसे, सतीश जाधव यांच्यासह मोठ्या संख्येने ग्रामस्थ उपस्थित होते. या वर्षीच्या आखाड्याचे विशेष आकर्षण म्हणजे महिला पैलवानांचा सहभाग. महिला पैलवानांनीही आखाड्यात आपली ताकद आणि कौशल्य दाखवत उपस्थितांची मने जिंकली. विशेषतः महिला पैलवान श्रेया होळकर आणि सिद्धी होळकर या बहिणींमधील कुस्ती प्रेक्षकांसाठी उत्कंठावर्धक ठरली.

श्री छत्रपती कारखान्यात १४ दिवसांत ७ लाख १२ हजार टन उसाचे गाळप

भवानीनगर : (ता. इंदापूर) येथील श्री छत्रपती सहकारी साखर कारखान्याने चालू गाळप हंगामात उल्लेखनीय कामगिरी करत अवघ्या १४ दिवसांत सुमारे ७ लाख १२ हजार ७४७ टन उसाचे गाळप पूर्ण केले आहे. यासोबतच कारखान्याने ७ लाख १७ हजार क्विंटल साखरेचे उत्पादन केले असून शेतकऱ्यांमध्ये समाधान व्यक्त होत आहे. यंदाच्या हंगामात मंत्री समितीने परवानगी दिलेल्या १ नोव्हेंबर रोजीच गाळप हंगाम सुरू करण्यात आला. अध्यक्ष पृथ्वीराज जाचक, उपाध्यक्ष कैलास गावडे व संचालक मंडळाच्या योग्य नियोजनामुळे गाळप सुरळीत सुरू राहिले. कारखान्याने सरासरी दररोज ८ हजार टन उसाचे गाळप केले आहे.

स्वर्गीय अजितदादा पवार यांच्या अस्थिकलशाचे मंचरमध्ये भावपूर्ण आगमन

जनसागराच्या साक्षीने पूजन; आंबेगाव तालुक्यासाठी दोन दिवस दर्शनाची व्यवस्था

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

मंचर : आंबेगाव तालुक्याचे मार्गदर्शक, लोकनेते स्वर्गीय अजितदादा पवार यांच्या अस्थिकलशाचे आज मंचर येथे भावनिक वातावरणात आगमन झाले. मंचर येथील कृषी उत्पन्न बाजार समितीच्या शरदचंद्रजी पवार सभागृहात हा पवित्र अस्थिकलश ठेवण्यात आला असून, जनसागराच्या साक्षीने नागरिकांनी आपल्या लाडक्या नेत्याला श्रद्धांजली अर्पण केली.

स्वर्गीय अजितदादा पवार यांच्याविषयी असलेल्या अपार प्रेमामुळे तालुक्यातील नागरिक, शेतकरी, कार्यकर्ते आणि विविध क्षेत्रांतील मान्यवर मोठ्या संख्येने सभागृहात दाखल झाले होते.

अस्थिकलशाचे विधिवत पूजन

या पवित्र अस्थिकलशाचे विधिवत पूजन माजी खासदार तथा म्हाडाचे अध्यक्ष शिवाजीराव आढळराव पाटील आणि भीमाशंकर सहकारी साखर कारखान्याचे चेअरमन बाळासाहेब बेंडे पाटील यांच्या हस्ते करण्यात आले. पूजनावेळी संपूर्ण सभागृहात शोकमय, तरीही आदरभावाने भारलेले वातावरण निर्माण झाले होते.

राजकीय-सामाजिक क्षेत्रातील मान्यवरांची उपस्थिती

या प्रसंगी कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे सभापती निलेश थोरात, दत्तात्रेय थोरात, उपनगराध्यक्ष लक्ष्मण थोरात यांच्यासह तालुक्यातील विविध पदाधिकारी, कार्यकर्ते, शेतकरी आणि नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

दोन दिवस नागरिकांसाठी दर्शनाची व्यवस्था

आंबेगाव तालुक्यातील जास्तीत जास्त नागरिकांना स्वर्गीय अजितदादा पवार यांच्या अस्थिकलशाचे दर्शन घेता यावे आणि श्रद्धांजली अर्पण करता यावी, यासाठी पुढील दोन दिवस हा अस्थिकलश मंचर येथे ठेवण्यात येणार आहे.

अभिषेक, सत्यनारायण पूजा, प्रवचन, हळदीकुंकू व मान्यवरांचा सत्कार; समाजबांधवांचा मोठा सहभाग

ओतुरमध्ये विविध उपक्रमांनी विश्वकर्मा जयंती सोहळा उत्साहात!

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

ओतूर (ता. जुन्नर) : श्री प्रभू विश्वकर्मा सुतार समाज संस्था, ओतूर यांच्या वतीने श्री प्रभू विश्वकर्मा जयंती सोहळा शनिवारी (दि. ३१) अत्यंत भक्तिभाव व उत्साहाच्या वातावरणात पार पडला. धार्मिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक उपक्रमांनी नटलेल्या या सोहळ्याला समाजबांधव, भगिनी तसेच विविध क्षेत्रांतील मान्यवरांची मोठी उपस्थिती लाभली.

सकाळी ९ ते १० या वेळेत श्री प्रभू विश्वकर्मा यांच्या मूर्तीस अभिषेक करण्यात आला. भाविकांनी दर्शन घेत देवकार्याला प्रारंभ केला. दुपारी २ ते ३ या वेळेत श्री सत्यनारायण महापूजेचे आयोजन करण्यात आले. या पूजेमुळे परिसरात भक्तिमय वातावरण निर्माण झाले. त्यानंतर दुपारी ३ ते ४ या वेळेत महिलांसाठी हळदीकुंकू कार्यक्रम घेण्यात आला. या कार्यक्रमास महिलांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

दुपारी ४ ते ५ या वेळेत ह.भ.प. विठ्ठल महाराज शितोळे यांचे प्रेरणादायी प्रवचन झाले. त्यांनी आपल्या प्रवचनातून समाजात एकोपा, संस्कार आणि श्रमप्रतिष्ठेचे महत्त्व विशद केले. त्यांच्या प्रवचनाला उपस्थितांनी मोठ्या संख्येने दाद दिली.

सायंकाळी मान्यवरांचा सत्कार समारंभ पार पडला. यावेळी जुन्नरचे आमदार शरददादा सोनवणे, माजी जिल्हा परिषद सदस्य मोहित ढमाले, देवधर्म संस्थेचे अध्यक्ष अनिल तांबे, पंचायत समितीचे माजी सभापती विशाल तांबे, चैतन्य पतसंस्थेचे अध्यक्ष विनायक तांबे, विघ्नहर सहकारी साखर कारखान्याचे संचालक धनंजय डुंबरे, ओतूरच्या सरपंच डॉ. छायाताई तांबे, उपसरपंच प्रशांत डुंबरे, तुषार थोरात, राजाराम डुंबरे, शरद अण्णा चौधरी, डी. एम. मोरे, सचिन घोलप, अक्षदा पानसरे, प्रांजल भाटे आदी मान्यवर उपस्थित होते.

याप्रसंगी विश्वकर्मा महिला भजन मंडळ, ओतूर यांच्या सुश्राव्य भजन कार्यक्रमाने उपस्थितांचे मन जिंकले. भक्तिरसात न्हाऊन निघालेल्या या भजनामुळे कार्यक्रमास आध्यात्मिक रंग चढला. या जयंती सोहळ्याच्या यशस्वी आयोजनासाठी संस्थेचे ज्येष्ठ सभासद व सल्लागार मारुती जाधव, संस्थेचे अध्यक्ष संजय जाधव, उपाध्यक्ष अजित शिरसाठ, खजिनदार भरत शिरसाट, सचिव सचिन ताजवे यांच्यासह विलास जाधव, नारायण जाधव, सल्लागार व माजी अध्यक्ष जयसिंग जाधव भालेराव, विश्राम जाधव, राजेंद्र जाधव, मुरलीधर जाधव, प्रमोद जाधव, प्रदीप सूर्यवंशी तसेच समाजबांधव, भगिनी यांनी विशेष परिश्रम घेतले. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचलन रत्ना शिरसाठ यांनी केले, तर आभार प्रदर्शन संस्थेचे अध्यक्ष संजय जाधव यांनी मानले. एकूणच ओतूर येथे विश्वकर्मा जयंती सोहळा धार्मिक श्रद्धा, सामाजिक एकात्मता आणि उत्साहाच्या वातावरणात यशस्वीरीत्या संपन्न झाला.

काकडीला समाधानकारक बाजारभाव; आंबेगाव तालुक्यात काढणी वेगात

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पारगाव : आंबेगाव तालुक्यात सध्या काकडीला समाधानकारक बाजारभाव मिळत असल्याने शेतकऱ्यांमध्ये आनंदाचे वातावरण आहे. सध्या काकडीला प्रतिकिलो २५ ते ३० रुपयांपर्यंत दर मिळत असून हा दर खर्च वजा जाता फायदेशीर ठरत असल्याचे शेतकरी सांगत आहेत. परिणामी तालुक्यातील विविध गावांमध्ये काकडीची काढणी व विक्री वेगात सुरू आहे.

जाधववाडी परिसरातील अनेक शेतकऱ्यांनी आधुनिक पद्धतीने काकडीचे पीक घेतले आहे. मल्चिंग पेपरचा वापर, तारेवर काकडीची बांधणी, तसेच योग्य खत व पाणी व्यवस्थापन केल्यामुळे उत्पादनात चांगली वाढ झाली आहे.

उन्हाळ्यामुळे मागणीत वाढ

मागील काही दिवसांपासून बाजारात काकडीला मागणी वाढली असून त्याचा थेट परिणाम दरवाढीवर झाला आहे. आंबेगाव तालुक्यातील शेतकरी सकाळी लवकर शेतातून काकडीची तोडणी करून स्थानिक बाजारपेठेसह पुणे, मंचर, नारायणगाव आदी बाजारात माल पाठवत आहेत. उन्हाळ्याच्या पार्श्वभूमीवर काकडीची मागणी आणखी वाढण्याची शक्यता असल्याने येत्या काही दिवसांत भाव टिकून राहतील, असा अंदाज शेतकरी संतोष जाधव यांनी व्यक्त केला आहे.

शेतकऱ्यांना दिलासा

काही महिन्यांपूर्वी इतर भाजीपाला पिकांना कमी भाव मिळाल्याने अडचणीत आलेल्या शेतकऱ्यांना काकडीच्या चांगल्या दरामुळे दिलासा मिळाला आहे.

सारांश वृत्त

हेरॉइनसह रिक्षा चालक आणि महिलेला अटक

नवी दिल्ली : उत्तर दिल्लीतील गुलाबी बाग परिसरात एका महिलेसह दोघांना अटक करण्यात आली, जेव्हा ते ५ कोटी रुपयांचे हेरॉइन पोहोचवण्यासाठी जात होते, असे पोलिसांनी मंगळवारी सांगितले. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, आरोपींची ओळख पटली आहे ती चंदन गुप्ता (५५), ऑटो-रिक्षा चालक आणि सोनिया (३४) अशी. सोमवारी दोघांनाही ट्रान्स-यमुना प्रदेशात हा अंमली पदार्थ पुरवण्यासाठी ऑटोरिक्षातून घेऊन जात असताना पकडण्यात आले.

संगीत दिग्दर्शक वेंकटेश यांचे निधन

तिरुवनंतपुरम : केरळमधील चित्रपट आणि संगीत क्षेत्रातील मंडळी, राजकीय क्षेत्रातील नेत्यांसह, मंगळवारी हजारो संगीत प्रेमींमध्ये लोकप्रिय संगीत दिग्दर्शक एसपी वेंकटेश यांच्या निधनाबद्दल शोक व्यक्त करण्यात आला. मंगळवारी चेन्नई येथे ७० वर्षीय व्यंकटेश यांचे निधन झाले. त्यांनी मल्याळम चित्रपटसृष्टीला दशके घडवणारा समृद्ध संगीताचा वारसा मागे सोडला. मुख्यमंत्री पिनारायी विजयन म्हणाले की, व्यंकटेश यांचे निधन हे सांस्कृतिक केरळचे कधीही भरून न येणारे नुकसान आहे.

झारखंडमध्ये गांजासह ६ जणांना अटक

मेदिनीनगर : झारखंडच्या दोन जिल्ह्यांमधून १७.५० किलो गांजासह एकाच कुटुंबातील चार सदस्यांसह सहा जणांना अटक करण्यात आली, असे पोलिसांनी सांगितले. पलामूमध्ये, तीन महिलांसह चार जणांना ८.६ किलो गांजासह अटक करण्यात आली, असे त्यांनी सांगितले. गुप्त माहितीच्या आधारे कारवाई करत पोलिसांच्या पथकाने सोमवारी मधुशाला कॉलनीतील एका घरातून या दोघांना अटक केली.

विरोध पक्षनेते राहुल गांधी यांचा सवाल

संसदेत मला बोलू का दिले जात नाही?

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : लोकसभेत माजी लष्करप्रमुख जनरल एम. एम. नरवणे यांच्या अप्रकाशित आत्मचरित्राचा संदर्भ देण्यावरून सुरू झालेला वाद मंगळवारीही कायम राहिला. विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांनी भारत-चीन संबंध आणि राष्ट्रीय सुरक्षेच्या मुद्द्यावर पुन्हा चिंता व्यक्त करत, नरवणे यांच्या अप्रकाशित 'संस्मरणा'चा उल्लेख करणाऱ्या लेखाचा संदर्भ देण्यास आपल्याला का रोखले जात आहे, असा थेट सवाल उपस्थित केला. या मुद्द्यावरून सलग दुसऱ्या दिवशीही सभागृहात गोंधळ उडाला आणि लोकसभेचे कामकाज वारंवार तहकूब करावे लागले.

सोमवारी राष्ट्रपतींच्या अभिभाषणावरील धन्यवाद प्रस्तावावर चर्चा सुरू असताना राहुल गांधी यांनी २०२० मधील पूर्व लडाखमधील भारत-चीन तणावाचा संदर्भ देत नरवणे यांच्या अप्रकाशित आत्मचरित्रातील उतारे उद्धृत करण्याचा प्रयत्न केला होता. मात्र, लोकसभा अध्यक्ष ओम बिर्ला यांनी नियम ३४९ चा हवाला देत हा संदर्भ नाकारला. संरक्षण मंत्री राजनाथ सिंह यांनीही अप्रकाशित साहित्य सभागृहात उद्धृत करता येते का, असा प्रश्न उपस्थित केला. या निर्णयानंतर विरोधकांनी तीव्र आक्षेप घेतल्याने कामकाज अनेक वेळा तहकूब करण्यात आले.

मंगळवारी राहुल गांधी यांना पुन्हा बोलण्याची संधी मिळाल्यानंतर त्यांनी अध्यक्षांच्या सोमवारच्या निर्णयाचा उल्लेख केला आणि नरवणे यांच्या अप्रकाशित आत्मचरित्राचा उल्लेख असलेल्या एका लेखाची प्रमाणित प्रत आपण सादर केली असल्याचे सांगितले. आपण जे उद्धृत करू इच्छित आहोत ते अधिकृत माध्यमातील लेखातून असून त्याची जबाबदारी आपण स्वीकारत असल्याचेही त्यांनी स्पष्ट केले.

गांधी यांनी सांगितले की राष्ट्रपतींच्या अभिभाषणात राष्ट्रीय सुरक्षा तसेच पाकिस्तान आणि चीनशी भारताचे संबंध हे प्रमुख मुद्दे आहेत. जागतिक पातळीवर चीन आणि अमेरिका यांच्यातील संघर्ष हा केंद्रस्थानी असताना भारताने कोणती भूमिका घ्यावी, याचा विचार अभिभाषणात मांडण्यात आला आहे. अशा परिस्थितीत २०२० मध्ये चीनसोबत नेमके काय घडले आणि त्या वेळी पंतप्रधान व संरक्षण मंत्र्यांची प्रतिक्रिया काय होती, यावर चर्चा करण्याचा आपला अधिकार असल्याचे त्यांनी ठामपणे सांगितले.

"मी फक्त या मुद्द्यावर बोलू इच्छितो. मग मला का रोखले जात आहे?" असा प्रश्न उपस्थित करत त्यांनी सरकारवर या संदर्भाला घाबरल्याचा आरोप केला. सभापती म्हणून आसनावर असलेले कृष्णा प्रसाद टेनेटी यांनी संबंधित कागदपत्रे सादर करण्यास सांगितले आणि त्यांची तपासणी केल्यानंतर निर्णय घेतला जाईल, असे सांगितले. मात्र, यावरून पुन्हा गदारोळ झाला आणि अखेर लोकसभेचे कामकाज दुपारी ३ वाजेपर्यंत तहकूब करण्यात आले.

या प्रकरणावरून सत्ताधारी पक्ष आणि विरोधकांमध्ये आरोप-प्रत्यारोप सुरू असून, भाजपने राहुल गांधींवर सभागृहाची प्रतिष्ठा कमी करण्याचा आणि सशस्त्र दलांचे मनोबल दुखावल्याचा आरोप केला आहे. तर काँग्रेसकडून हा नियमांचा गैरवापर करून विरोधी पक्षनेत्यांना गप्प करण्याचा प्रयत्न असल्याचा दावा करण्यात येत आहे.

नियम ३४९ भेदाभेद करत नाही, तज्ज्ञांचे मत

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : लोकसभेत माजी लष्करप्रमुख एम. एम. नरवणे यांच्या अप्रकाशित आत्मचरित्रातील उतारे उद्धृत केल्याने निर्माण झालेल्या वादाच्या पार्श्वभूमीवर संसदीय प्रक्रियेतील तज्ज्ञांनी अध्यक्षांनी दिलेल्या निर्णयावर प्रश्नचिन्ह उपस्थित केले आहे. या विषयामुळे संसदेचे कामकाज सोमवारपासून तहकूब होत आहे.

लोकसभेचे माजी महासचिव पी. डी. टी. आचार्य यांनी सांगितले की, नियम ३४९ हा प्रकाशित आणि अप्रकाशित साहित्यामध्ये कोणताही स्पष्ट फरक करत नाही.

आचार्य यांनी मंगळवारी सांगितले की, नियम ३४९ अंतर्गत सभासदांना सभागृहाच्या कामकाजाव्यतिरिक्त कोणतेही पुस्तक, वर्तमानपत्र किंवा पत्र वाचण्यास मनाई आहे. मात्र, हे साहित्य प्रकाशित असावेच लागते, असा उल्लेख नियमांमध्ये नाही. उलट, चर्चेत असलेल्या विषयाशी संबंधित कागदपत्रांचा संदर्भ घेण्याची मुभा या नियमातून मिळते, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

सोमवारी राष्ट्रपतींच्या अभिभाषणावरील धन्यवाद प्रस्तावावर चर्चा सुरू असताना राहुल गांधी यांनी २०२० च्या भारत-चीन संघर्षासंदर्भात नरवणे यांच्या अप्रकाशित आत्मचरित्रातील उतारा उद्धृत करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, लोकसभाध्यक्ष ओम बिर्ला यांनी नियम ३४९ चा हवाला देत तो संदर्भ नाकारला. संरक्षणमंत्री राजनाथ सिंह यांनीही अप्रकाशित साहित्य उद्धृत करण्यावर आक्षेप घेतला. या निर्णयानंतर लोकसभेचे कामकाज वारंवार तहकूब झाले. आचार्य यांनी नमूद केले की, सभापती सहसा सदस्यांकडून उद्धृत कागदपत्रांची जबाबदारी स्वीकारण्याची अपेक्षा करतात. चुकीचे किंवा बनावट संदर्भ दिल्यास विशेषाधिकाराचा प्रश्न निर्माण होऊ शकतो, असा इशाराही त्यांनी दिला.

राजस्थानात पर्यटकांकडून गाझा पोस्टर्स

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

जयपूर : राजस्थान पोलिसांच्या गुन्हे अन्वेषण विभागाने (सीआयडी) गाझावर इस्रायली नरसंहार युद्धाशी संबंधित पोस्टर्स लावल्याबद्दल दोन ब्रिटिश नागरिकांना नोटीस बजावली आहे. पोस्टर्सवर "फ्री पॅलेस्टाईन, बहिष्कार इस्रायल" अशा घोषणा होत्या.

सीआयडीने म्हटले की, दोघेही भारतात पर्यटक व्हिसावर होते आणि त्यांच्या कृतीमुळे व्हिसा अटींचे उल्लंघन झाले आहे. अतिरिक्त पोलिस अधीक्षक राजेश मीणा यांनी स्पष्ट केले की, भारतात राहून इतर देशांचा अनादर करणाऱ्या कृतींमध्ये

सहभागी होणे व्हिसा नियमांचे उल्लंघन आहे. नोटीस इमिग्रेशन अँड फॉरेनर्स ॲक्ट, २०२५ नुसार बजावण्यात आली असून, दोघांना देश सोडण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत. पुष्करसह पर्यटकांच्या गर्दी असलेल्या सार्वजनिक ठिकाणी पोस्टर्स काढून टाकले गेले आणि तपासणी वाढवण्यात आली आहे.

गाझामध्ये इस्रायली सैन्याने केलेल्या हल्ल्यात आतापर्यंत ७१,७६९ पॅलेस्टिनी नागरिकांचा मृत्यू झाला आहे, त्यात निम्म्याहून अधिक महिला व मुले आहेत. आंतरराष्ट्रीय न्यायालयात नरसंहार प्रकरण चालू आहे.

रशियन तेलावर ट्रम्पच्या दाव्यांवर संभ्रम कायम

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : अमेरिकेचे अध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी भारताने रशियाकडून तेल खरेदी थांबवण्यास सहमती दर्शविल्याचा दावा केल्यानंतर भारत-रशिया संबंधांबाबत चर्चा तीव्र झाली आहे. मात्र, रशियाने या दाव्याला दुजोरा देण्यास नकार दिला असून, भारताकडून असा कोणताही अधिकृत संदेश मिळालेला नसल्याचे स्पष्ट केले आहे.

क्रेमलिनचे प्रवक्ते दिमित्री पेस्कोव्ह यांनी मंगळवारी सांगितले की, मॉस्को भारतासोबतच्या धोरणात्मक भागीदारीला अत्यंत

महत्त्व देतो आणि हे संबंध अधिक बळकट करण्याची रशियाची इच्छा आहे. "रशियन तेल खरेदी थांबवण्याबाबत भारताकडून आम्हाला कोणतेही अधिकृत विधान प्राप्त झालेले नाही," असे पेस्कोव्ह यांनी स्पष्ट केले.

एक दिवस आधी ट्रम्प यांनी अमेरिका-भारत यांच्यात नवीन व्यापार करार झाल्याची घोषणा केली होती. या करारानुसार अमेरिकन बाजारपेठेत भारतीय निर्यातीवरील शुल्क ५० टक्क्यांवरून १८ टक्क्यांपर्यंत कमी करण्यात येईल, असा दावा त्यांनी केला. त्याच्या बदल्यात भारत रशियाकडून तेल खरेदी थांबवून अमेरिकेकडून अधिक तेल आयात करेल, असेही ट्रम्प म्हणाले होते. भारताकडून रशियन तेलाची खरेदी युक्रेन युद्धात रशियाला अप्रत्यक्ष मदत ठरत असल्याचा आरोपही त्यांनी केला होता.

या पार्श्वभूमीवर पेस्कोव्ह यांनी सांगितले की, ट्रम्प यांच्या विधानांचे काळजीपूर्वक विश्लेषण केले जात आहे. अमेरिका-भारत द्विपक्षीय संबंधांना महत्त्व असले, तरी भारत-रशिया यांच्यातील प्रगत धोरणात्मक भागीदारी तितकीच महत्त्वाची असल्याचे त्यांनी नमूद केले.

युक्रेन युद्ध सुरू झाल्यानंतर भारत सवलतीच्या दरात रशियन कच्च्या तेलाचा मोठा खरेदीदार ठरला आहे. पाश्चात्य देशांनी यावर आक्षेप घेत निर्बंध लादले असले, तरी भारताने ऊर्जा सुरक्षेला आणि राष्ट्रीय हितांना प्राधान्य देण्याची भूमिका सातत्याने मांडली आहे. ट्रम्प यांच्या दाव्यांनंतर आणि रशियाच्या नकारानंतरही भारताकडून अद्याप अधिकृत प्रतिक्रिया आलेली नसल्याने, या मुद्द्यावरची अनिश्चितता कायम आहे.

पश्चिम बंगाल: मनी लाँड्रिंग प्रकरणी छापेमारी

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

कोलकाता : पश्चिम बंगालमध्ये अंमलबजावणी संचालनालयाने (ईडी) कोळशाच्या कथित बेकायदेशीर खाणकाम आणि वाहतुकीशी संबंधित मनी लाँड्रिंग प्रकरणाच्या चौकशीसाठी अनेक ठिकाणी छापेमारी केली. ही कारवाई गेल्या महिन्यातील आय-पीएसीच्या कोलकाता कार्यालयावर झालेल्या छाप्यापासून वेगळी आहे.

केंद्रीय तपास यंत्रणेच्या सूत्रांनी

सांगितले की, मनोरंजन मोंडल यांच्या मालकीतील सुमारे नऊ परिसरा ईडीने पीएमएलए अंतर्गत झडतीसाठी निश्चित केले आहेत. छापेमारीदरम्यान किरण खान, रमेश बन्सल, शेख अख्तर, प्रबीर दत्ता आणि मिर्झा एच बेग यांच्याशी संबंधित जागांवरही तपास सुरू होता. बन्सल यांच्या घरातून सुमारे ७० लाख रुपये रोख जप्त करण्यात आले. मोंडल यांच्यावर कोळसा तस्करी घोटाळ्यातील पैशाच्या बेकायदेशीर व्यवहाराशी संबंध असल्याचा आरोप आहे.

दुर्गापूर येथील त्यांच्या निवासस्थानी ईडीच्या दुसऱ्या पथकाने छापेमारी केली. मनोरंजन मोंडल यांनी काही दिवसांपूर्वी बुडबुड पोलिस स्टेशनमध्ये कार्यभार स्वीकारला आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाने मेटा-व्हॉट्सॲपला फटकारले

गोपनीयतेचा भंग मान्य नाही

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : डेटा शेअरिंगच्या नावाखाली कोणतीही कंपनी भारतीय नागरिकांच्या गोपनीयतेच्या मूलभूत अधिकारांचे उल्लंघन करू शकत नाही, असे स्पष्ट करत सर्वोच्च न्यायालयाने मेटा आणि व्हॉट्सॲपला कडक शब्दांत फटकारले. भारतीय नियम पाळायचे नसतील, तर देश सोडून जाण्याचा पर्याय खुला आहे, असेही न्यायालयाने सुनावले.

सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्या अध्यक्षतेखालील खंडपीठाने मेटा आणि व्हॉट्सॲपने भारतीय स्पर्धा आयोगाने (सीसीआय) ठोठावलेल्या २१३.१४ कोटी रुपयांच्या दंडाविरोधात दाखल केलेल्या याचिकांवर सुनावणी केली. या प्रकरणात ९ फेब्रुवारी रोजी अंतरिम आदेश दिला जाईल, असे न्यायालयाने स्पष्ट केले.

खंडपीठात सरन्यायाधीश सूर्यकांत यांच्यासह न्यायमूर्ती जयमाला बागची आणि न्यायमूर्ती विपुल एम. पंचोली यांचा समावेश आहे. न्यायालयाने नमूद केले की, भारतात गोपनीयतेचा अधिकार अत्यंत गांभीर्याने आणि काटेकोरपणे संरक्षित

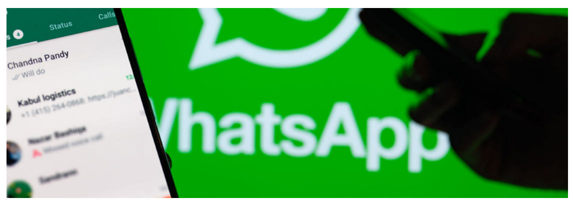

केला जातो. तंत्रज्ञान क्षेत्रातील मोठ्या कंपन्यांनी अशी गुंतागुंतीची गोपनीयता धोरणे तयार केली आहेत की सामान्य नागरिकांना ती समजणे कठीण जाते, आणि त्याचा गैरफायदा घेत वापरकर्त्यांचा डेटा गोळा केला जातो, अशी तीव्र टिप्पणीही न्यायालयाने केली. ग्राहकांशी अस्वस्थ आणि एकतर्फी अटींवर करार करून त्यांचा डेटा शेअर करण्याची परवानगी दिली जाणार नाही, असे खंडपीठाने ठामपणे सांगितले. सर्वोच्च न्यायालयाने या प्रकरणात इलेक्ट्रॉनिक्स आणि माहिती तंत्रज्ञान मंत्रालयाला पक्षकार केले आहे. सुनावणीदरम्यान न्यायालयाने थेट प्रश्न विचारला की, "जर वापरकर्त्यांना डेटा शेअर करायचा नसेल, तर त्यांच्यासाठी निवड रद्द करण्याचा पर्याय नेमका कुठे आहे?" वापरकर्त्यांना स्पष्ट आणि प्रभावी 'ऑप्ट-आउट' पर्याय उपलब्ध असलाच पाहिजे, असे न्यायालयाने नमूद केले.

यावर व्हॉट्सॲपच्या वतीने ज्येष्ठ वकील अखिल सिब्बल यांनी युक्तिवाद करत, प्लॅटफॉर्मच्या धोरणांमध्ये बाहेर पडण्याचा पर्याय उपलब्ध असल्याचा दावा केला.

भारतीय स्पर्धा आयोगाने नोव्हेंबर २०२४ मध्ये दिलेल्या आदेशात म्हटले होते की, २०२१ मध्ये लागू करण्यात आलेल्या व्हॉट्सॲपच्या गोपनीयता धोरणात वापरकर्त्यांवर 'ते घ्या किंवा सोडा' अशी अट लादण्यात आली होती. वापरकर्त्यांना डेटा शेअरिंगमधून बाहेर पडण्याचा पर्याय न देता ही सक्ती केल्याने स्पर्धा कायदा २००२ चे उल्लंघन झाले असल्याचा ठपका ठेवण्यात आला होता. याच आधारावर मेटा-व्हॉट्सॲपवर २१३.१४ कोटी रुपयांचा दंड ठोठावण्यात आला होता. या आदेशालाच आव्हान देत कंपन्यांनी सर्वोच्च न्यायालयात धाव घेतली असून, आता ९ फेब्रुवारीच्या अंतरिम आदेशाकडे सर्वांचे लक्ष लागले आहे.

बिहारचा ३.४७ लाख कोटींचा विक्रमी अर्थसंकल्प

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

पाटणा : बिहारमधील नवनिर्वाचित एनडीए सरकारने मंगळवारी राज्य विधानसभेत २०२६-२७ या आर्थिक वर्षासाठी ३,४७,५८९.७६ कोटी रुपयांचा विक्रमी अर्थसंकल्प सादर केला.

मागील वर्षीच्या ३.१७ लाख कोटी रुपयांच्या अर्थसंकल्पाच्या तुलनेत हा सुमारे ३०,००० कोटी रुपयांनी अधिक आहे.

अर्थमंत्री बिजेंद्र प्रसाद यादव यांनी अर्थसंकल्प सादर करताना सांगितले की, मुख्यमंत्री नितीश

कुमार यांच्या नेतृत्वाखालील सरकारचे उद्दिष्ट बिहारला विकसित राज्य बनवण्याचे आहे. त्यांनी बिहारच्या विकास मॉडेलची मांडणी ज्ञान, सचोटी, विज्ञान, आकांक्षा आणि आदर या पाच घटकांवर आधारित असल्याचे स्पष्ट केले.

अर्थसंकल्पात शिक्षण, तंत्रज्ञान, नवोन्मेष आणि सामाजिक न्याय यांचा समन्वय साधण्यावर भर देण्यात आला आहे. शहरी आणि ग्रामीण भागांतील परवडणाऱ्या घरांच्या योजनांना प्राधान्य देण्यात आले असून, यामुळे बांधकाम क्षेत्राला चालना मिळून रोजगाराच्या संधी निर्माण होतील, असा सरकारचा दावा आहे.

राज्यातील पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी पाच नवीन एक्सप्रेसवे बांधण्याची घोषणा करण्यात आली आहे. यामुळे वाहतूक सुलभ होईल, प्रवासाचा वेळ कमी होईल आणि औद्योगिक गुंतवणुकीला प्रोत्साहन मिळेल, असे अर्थमंत्र्यांनी सांगितले. चौथ्या कृषी रोडमॅपअंतर्गत शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढवणे, आधुनिक शेतीला प्रोत्साहन देणे, तसेच उद्योगांसाठी पायाभूत सुविधा विकसित करणे आणि स्टार्टअप्सना चालना देण्याच्या योजनांचाही अर्थसंकल्पात समावेश आहे.

स्वयंरोजगार कर्जाच्या मर्यादेत वाढ

शिमला : महिलांमध्ये उत्पन्नाच्या संधी वाढवण्याच्या उद्देशाने, हिमाचल प्रदेश सरकारने मंगळवारी स्वयंरोजगार कर्जाची मर्यादा १ लाख रुपयांवरून ३ लाख रुपये केली, ज्यामुळे अधिकाधिक महिलांना या योजनेचा लाभ घेता येईल आणि त्या स्वावलंबी बनतील, असे अधिकाऱ्यांनी सांगितले. सामाजिक न्याय आणि सक्षमीकरण मंत्री कर्नल धनी राम शांडिल यांच्या अध्यक्षतेखाली येथे झालेल्या महिला विकास महामंडळाच्या संचालक मंडळाच्या बैठकीत हा निर्णय घेण्यात आला.

भारत-अमेरिका व्यापार करारावर विरोधकांचा वॉकआउट

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : भारत-अमेरिका व्यापार करारावर चर्चा करण्याची मागणी करत मंगळवारी विरोधी पक्षाचे सदस्य राज्यसभेतून सभात्याग करीत निषेध व्यक्त केला. काँग्रेस नेते जयराम रमेश यांनी कराराच्या पार्श्वभूमीवर आरोप केला की कराराची माहिती वॉशिंग्टनकडून मिळत आहे.

सभागृह नेते जेपी नड्डा यांनी विरोधकांच्या घोषणाबाजीवर संताप व्यक्त करत सांगितले की, अमेरिकन राष्ट्राध्यक्षांना भारतीय वस्तूंवरील शुल्क कमी करण्याची माहिती सोशल मीडियाद्वारे देण्यात आली असून पंतप्रधान मोदींशी चर्चाही झाली आहे. नड्डा म्हणाले, सरकार करारावर चर्चा करण्यास तयार आहे आणि त्याचे सर्व बारकावे संसदेसमोर मांडेल.

ते म्हणाले, "ही पद्धत लोकशाहीसाठी घातक आहे. काँग्रेस आणि इतर विरोधकांचे वर्तन बेजबाबदार असून राष्ट्रविरोधी आहे."

विरोधी पक्षाचे सदस्य घोषणाबाजी करत पुढच्या रांगेत जात होते, आणि टीएमसी सदस्य साकेत गोखले एकटाच घरात बसले होते व नंतर सभागृह सोडले. सभागृह अध्यक्ष सी.पी. राधाकृष्णन यांनीही विरोधकांच्या गोंधळावर टीका करत सांगितले की, सरकार चर्चा करण्यास तयार आहे, परंतु विरोधक गोंधळ घालत आहेत. दरम्यान, यासंदर्भात सरकारने अधिकृत माहिती उशिरा जाहीर केली आहे.

एनडीए बैठकीत व्यापार करारांचे कौतुक

पंतप्रधान मोदींचा खासदारांना शिस्तीचा इशारा

■ दैनिक राज्य लोकतंत्र

नवी दिल्ली : दिल्लीत झालेल्या एनडीए संसदीय पक्षाच्या बैठकीत व्यापार करार आणि अर्थसंकल्पाचे कौतुक करण्यात आले असले, तरी पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी या बैठकीत मित्रपक्षांसह स्वतःच्या खासदारांना राजकीय आणि संसदीय शिस्तीचा स्पष्ट संदेश दिला.

पंतप्रधान मोदी यांनी अमेरिका, युरोपियन युनियन आणि न्यूझीलंडसह विविध देशांशी झालेल्या व्यापार करारांचे अभिनंदन करत बैठकीची सुरुवात केली. एनडीएच्या खासदारांनी अलीकडील व्यापार करार आणि

शुल्क कपात सरकारसाठी महत्त्वाची कामगिरी असल्याचे सांगितले. या बैठकीत भाजपचे नवे राष्ट्रीय अध्यक्ष नितीन नवीन यांचेही स्वागत करण्यात आले.

बैठकीत मोदी सरकारचा परराष्ट्र व्यापार अजेंडा ऐतिहासिक कामगिरी म्हणून सादर करण्यात आला. मोदींच्या नेतृत्वाखाली आतापर्यंत ३९ देशांसोबत मुक्त व्यापार करार झाले असून, हे भारताच्या जागतिक आर्थिक स्वीकाराचे द्योतक असल्याचा दावा करण्यात आला. मात्र, बैठकीचा सूर केवळ अभिनंदनापुरता मर्यादित राहिला नाही. पंतप्रधानांनी खासदारांना संसदेत नियमित उपस्थित राहण्याचे निर्देश दिले. कोरमसाठी घंटा वाजूनही खासदार गैरहजर राहत असल्याबद्दल त्यांनी नाराजी व्यक्त केली. कामगार जसे जमिनीवर मेहनत करतात, तसेच खासदारांनी संसदेत सक्रिय भूमिका बजावावी, असेही त्यांनी स्पष्ट केले.

बैठकीदरम्यान सत्ताधारी आघाडीने विरोधी पक्षनेते राहुल गांधी यांच्या अलीकडील संसदीय वर्तनावर टीका केली. संसदीय कामकाज मंत्री किरेन रिजिजू यांनी राहुल गांधींचे वर्तन संसदीय शिष्टाचाराच्या विरोधात असल्याचे म्हटले.

पंतप्रधानांनी २०२६ च्या अर्थसंकल्पाकडे पुढील २५ वर्षांच्या विकासदृष्टिकोन म्हणून पाहण्याचे आणि तो जनतेपर्यंत प्रभावीपणे पोहोचवण्याचे निर्देश दिले. एनडीएमध्ये लहान पक्षांचा समावेश होणे हे सरकारच्या वाढत्या राजकीय स्वीकाराचे लक्षण असल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

बैठकीचा उद्देश सरकारच्या यशांची मांडणी करणे आणि युतीतील शिस्त अधिक बळकट करणे हा असल्याचे स्पष्ट झाले. संसदेत विरोधकांच्या आक्रमक भूमिकेच्या पार्श्वभूमीवर, सत्ताधारी आघाडी आपल्या खासदारांना अधिक सक्रिय आणि एकजूट ठेवण्यावर भर देत असल्याचे दिसून येते.